

DANI UČITELJSKOG FAKULTETA

Rijeka, listopad, 2017.

SADRŽAJ:

PROGRAM DANA UČITELJSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI	1
UVODNA RIJEČ DEKANICE UČITELJSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI UZ OBILJEŽAVANJE DESETLJEĆA FAKULTETA U JEDANAEST GODINA POSTOJANJA I DJELOVANJA	6
SAŽECI DIPLOMSKIH RADOVA	12
DORIA VOJNOVIĆ	
<i>IZAZOVI I POSEBNOSTI VOĐENJA U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA</i>	<i>13</i>
ŽELJKA BOGDANOVIĆ	
<i>NASTAVNI MEDIJI U ODGOJU I OBRAZOVANJU</i>	<i>14</i>
VALENTINA SUŠEC	
<i>POUČAVANJE UČENIKA U KOMBINIRANIM RAZREDNIM ODJELIMA</i>	<i>15</i>
JULIJANA BLAŽINA	
<i>KVANTITATIVNA ANALIZA INTERESA UČITELJA ZA KOMPETENCIJAMA PRIMJENE GLAZBE U RADU S DJECOM S POSEBNIM POTREBAMA</i>	<i>16</i>
DOROTEA PERIĆ	
<i>KARAKTERIZACIJA VIŠESLOJNIH LIKOVA U ROMANIMA O HARRYJU POTTERU J. K. ROWLING</i>	<i>17</i>
LORENA ANDREŠKIĆ	
<i>KURIKULUM ŠKOLE: USMJERENOST PROJEKTNIM AKTIVNOSTIMA UČENIKA</i>	<i>18</i>
NIKOLINA BELJAK	
<i>UTJECAJ MONOSTRUKTURALNE AKTIVNOSTI U NASTAVI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE NA FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI</i>	<i>19</i>
NENSI ZBAŠNIK	
<i>FIZIOLOŠKO OPTEREĆENJE U ELEMENTARNIM IGRAMA U RADU S DJECOM RANE ŠKOLSKE DOBI</i>	<i>20</i>
LANA-MALVINA GOTVALD	
<i>LIKOVNO IZRAŽAVANJE DAROVITIH UČENIKA</i>	<i>21</i>
ANA MATKOVIĆ	
<i>POVEZANOST KINANTROPOLOŠKIH OBILJEŽJA DJECE MLAĐE ŠKOLSKE DOBI S USPJEHOM U PLIVANJU</i>	<i>22</i>
VANESSA ŠČULAC	
<i>SKRIVENO U VIDLJIVOM: ŠTO NAM OTKRIVAJU OBRAZOVNE BIOGRAFIJE ODGAJATELJA</i>	<i>23</i>
IVANA PAULETIĆ	
<i>KONSTRUKCIJA MJERA ZA ANALIZU PROVEDBE ADAPTACIJE DJECE NA VRTIĆ</i>	<i>24</i>
JOSIPA ŽAGAR	
<i>POSTOJI LI POVEZANOST IZMEĐU PSIHIČKE OTPORNOSTI, KREATIVNOSTI I TEMPERAMENTA DJECE PREDŠKOLSKE DOBI?</i>	<i>25</i>
MARTINA MATOVINA	
<i>METRIJSKA SVOJSTVA SKALA ZA MJERENJE KAPACITETA VRTIĆA ZA RAD S OBITELJIMA U RIZIKU</i>	<i>26</i>
KARIN TIJAN	
<i>USAVRŠAVANJE MOTORIČKIH ZNANJA KOD DJECE PREDŠKOLSKE DOBI PRIMJENOM POLIGONA I FRONTALNOGA RADA</i>	<i>27</i>
ANTONIA PEŠUT	
<i>LIKOVNO IZRAŽAVANJE POTENCIJALNO LIKOVNO DAROVITE PREDŠKOLSKE DJECE U VRTIĆU</i>	<i>28</i>
MATEA GRDINIĆ	
<i>POTICANJE LJUDSKIH VRLINA LIKOVNIM IZRAŽAVANJEM DJECE PREDŠKOLSKE DOBI</i>	<i>29</i>
VLATKA ROLAND POBOR	
<i>KLOVIĆ U LIKOVNOM IZRAZU PREDŠKOLSKE DJECE</i>	<i>30</i>
KATJUŠA ROZMAN	
<i>PRESCHOOL PROFESSIONALS' (SELF) PERCEPTION OF COMPETENCY ON THE FIELD OF TEAM WORK WITH CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS</i>	<i>31</i>
ANJA BERVAR	
<i>PRESCHOOL TEACHERS' AND PRESCHOOL TEACHER ASSISTANTS' ATTITUDES TOWARDS CHILDREN WITH SPECIAL NEED</i>	<i>32</i>
MARINA ČABRAJA	
<i>KREIRANJE INOVATIVNE ODGOJNO-OBRAZOVNE PRAKSE-IMPLIKACIJE ZA UČITELJE</i>	<i>33</i>
MATEJA ŽIGO	

EVALUACIJA POTENCIJALNE KREATIVNOSTI I DIVERGENTNO MIŠLJENJE.....	34
NATALIJA STOJAKOVIĆ	
KRŠĆANSKI MOTIVI U „PRIČAMA IZ DAVNINE” IVANE BRLIĆ-MAŽURANIĆ.....	35
KRISTINA MAKARUN	
ISTRAŽIVAČKA NASTAVA PRIRODE I DRUŠTVA.....	36
LUCIJA BRAVARIĆ	
PRIČA KOJA POMAŽE U NASTAVI I IZVANNASTAVNIM AKTIVNOSTIMA	37
NIKOL BOGDANOVIĆ	
ČIMBENICI PROFESIONALNOGA SAGORIJEVANJA UČITELJA U INKLUZIJU	38
BLANKA HAJSAN	
EVALUACIJA POTENCIJALNE KREATIVNOSTI I OSOBINE LIČNOSTI UČENIKA	39
JOLANDA BIKIĆ	
ČIMBENICI PROFESIONALNOG RAZVOJA RAZREDNIKA.....	40
SABINA KRAJCN DULAR	
KOLEGIJALNE HOSPITACIJE KAO ČIMBENIK PROFESIONALNOG RAZVOJA ODGAJATELJA (THE IMPACT OF COLLEGIAL COOPERATION OF PRE-SCHOOL TEACHERS ON THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF INDIVIDUALS AND ORGANIZATION)	41
NATAŠA SLAVIĆ MUDROVČIĆ	
STAVOVI RODITELJA PREMA FIZIČKOM IZGLEDU ODGAJATELJA	42
LUCIJA KOSIĆ	
TIPOVI MUŠKOSTI U RANOM I PREDŠKOLSKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU – STAVOVI RODITELJA O MUŠKIM ODGAJATELJIMA	43
BRUNA PETROV	
ODGAJATELJEVA PERCEPCIJA RODITELJSKE UKLJUČENOSTI U SAVJETOVANJE.....	44
LUANA KLIČIĆ	
MAPA PROFESIONALNOGA RAZVOJA KAO ALATKA UVOĐENJA PRIPRAVNIKA U ODGAJATELJSKU PROFESIJU	45
SANDRA MEDICA	
RAZVOJ ZNANSTVENE PISMENOSTI U VRTIĆU: IZAZOV ZA ODGAJATELJE.....	46
PREDSTAVLJANJE KNJIGE <u>PROFESIONALNI RAZVOJ UČITELJA: STATUS, LIČNOST I TRANSVERZALNE KOMPETENCIJE</u> ...47	
ALBUM FOTOGRAFIJA.....	57

**PROGRAM DANA UČITELJSKOGA FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U RIJECI
27. i 28. listopada 2017.**

PETAK, 27. 10. 2017.

prostorija 006 POZDRAVNE RIJEČI DEKANICE UČITELJSKOGA FAKULTETA U RIJECI <i>izv. prof. dr. sc. Lidije Vujičić</i> REKTORICE SVEUČILIŠTA U RIJECI <i>prof. dr. sc. Snježane Prijić-Samaržija</i> 13:00 – 13:45 Predstavljanje monografije: <i>Učiteljski fakultet u Rijeci 2006. – 2017.</i> <i>izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić, izv. prof. dr. sc. Željko Boneta, doc. dr. sc. Marinko Lazzarich</i> <i>Nastup pjevačkoga zbora zaposlenika Učiteljskoga fakulteta pod vodstvom Sanje Minić, prof.</i>	
13:45 – 14:00	UMJETNIČKI PROGRAM (Predvorje Učiteljskoga fakulteta)* Izložba glazbenih slikovnica, radova studenata diplomskoga studija <i>Rani i predškolski odgoj i obrazovanje</i> (<i>izložbu postavile doc. dr. sc. Mirna Marić i dr. sc. Anita Rončević, v. pred.</i>) Izložba fotografija studenata Učiteljskoga fakulteta u Rijeci (<i>izložbu postavila doc. dr. sc. Dunja Anđić</i>) Izložba lutaka, radova studenata preddiplomskoga studija <i>Rani i predškolski odgoj i obrazovanje</i> (<i>izložbu postavila Almira Štifanić, pred.</i>)
14:00 – 15:00	Domjenak

* **Izložba glazbenih slikovnica** (predvorje Učiteljskoga fakulteta)

Izložbu će organizirati sveučilišne nastavnice doc. dr. sc. Mirna Marić i dr. sc. Anita Rončević, viši predavač, nastalu kao rezultat rada na nastavnome kolegiju Umjetnički programi diplomskoga studija RPOO-a Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Bit će predstavljeni radovi studentica Gorane Bjelić, Tare Pilepić i Karin Tijan, Danijele Hodak, Dušice Kailer, Maje Paulić, S. P. (6 god.), Sanje Čačić, Renate Josipović Tankosić, Marije Krsnik i Maje Ljubičić, Irme Bahović, Vedrane Jukić, Brune Petrov, Ane Plišić, Martine Bošnjaković, Natali Ružić, Romine Srok i Sandre Vuković. Osvrt na izložbu dat će dekanica Akademije primijenjenih umjetnosti u Rijeci mr. art. Letricija Linardić, izv. prof.

Izložba fotografija studenata Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci (učionice 240 i 241)

Izložbu će pripremiti i urediti doc. dr. sc. Dunja Anđić. Bit će izložene fotografije koje su nastale u sklopu rada na kolegijima Pedagogija održivoga razvoja i Djeca, okoliš i održivi razvoj. Izložene su fotografije studenata 2. i 3. godine RPOO-a i 4. godine US-a, nastale povodom obilježavanja Dana planeta Zemlje s naglaskom na uhvaćene trenutke ljepota Zemlje i njezine biološke raznolikosti, u suradnji s Društvom Naša djeca, Rijeka.

Izložba lutaka (predvorje Učiteljskoga fakulteta)

Izložbu će pripremiti i postaviti Almira Štifanić, pred. Izložene lutke radovi su studenata preddiplomskoga studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje Učiteljskoga fakulteta u Rijeci.

Festival diplomskih radova s međunarodnim sudjelovanjem studenata

	prostorija 307	prostorija 308
Moderatori	doc. dr. sc. Mirna Marić i dr. sc. Morana Drakulić	doc. dr. sc. Biljana Trajkovski i Antonia Čurić, asistentica
15:00 – 15:15	<i>Doria Vojnović (US) – Zavičajna glazba i ples kao glazbene aktivnosti u razrednoj nastavi</i>	<i>Lorena Andreškić (US) – Kurikulum škole: usmjerenost projektnim aktivnostima učenika</i>
15:20 – 15:35	<i>Željka Bogdanović (US) – Nastavni mediji u odgoju i obrazovanju</i>	<i>Nikolina Beljak (US) – Utjecaj monostrukturalne aktivnosti u nastavi Tjelesne i zdravstvene kulture na funkcionalne sposobnosti</i>
15:40 – 15:55	<i>Valentina Sušec (US) – Poučavanje učenika u kombiniranim razrednim odjelima</i>	<i>Nensi Zbašnik (US) – Fiziološko opterećenje u elementarnim igrama u radu s djecom rane školske dobi</i>
16:00 – 16:15	<i>Julijana Blažina (US) – Kvantitativna analiza interesa učitelja za kompetencijama primjene glazbe u radu s djecom s posebnim potrebama</i>	<i>Lana-Malvina Gotvald (US) – Likovno izražavanje darovitih učenika</i>
16:20 – 16:35	<i>Dorotea Perić (US) – Karakterizacija višeslojnih likova u romanima o Harryju Potteru J. K. Rowling</i>	<i>Ana Matković (US) – Povezanost kinantropoloških obilježja djece mlađe školske dobi s uspjehom u plivanju</i>
	prostorija 240	prostorija 241
Moderatori	doc. dr. sc. Renata Čepić i Vesna Katić, v. pred.	dr. sc. Anita Rončević i dr. sc. Zlata Tomljenović
15:00 – 15:15	<i>Vanessa Šćulac (RPOO) – Skriveno u vidljivom: što nam otkrivaju obrazovne biografije odgajatelja</i>	<i>Antonija Pešut (RPOO) – Likovno izražavanje potencijalno likovno darovite predškolske djece u vrtiću</i>
15:20 – 15:35	<i>Ivana Pauletić (RPOO) – Konstrukcija mjera za analizu provedbe adaptacije djece na vrtić</i>	<i>Matea Grdinić (RPOO) – Poticanje ljudskih vrlina likovnim izražavanjem djece predškolske dobi</i>
15:40 – 15:55	<i>Josipa Žagar (RPOO) – Postoji li povezanost između psihičke otpornosti, kreativnosti i temperamenta djece predškolske dobi?</i>	<i>Vlatka Roland Pobor (RPOO) – Klović u likovnom izrazu predškolske djece</i>
16:00 – 16:15	<i>Martina Matovina (RPOO) – Metrijska svojstva skala za mjerenje kapaciteta vrtića za rad s obiteljima u riziku</i>	<i>Katjuša Rozman (RPOO) – Preschool professionals' (self)perception of competency on the field of team work with children with special needs (Pedagoška fakulteta Univerza u Ljubljani)</i>
16:20 – 16:35	<i>Karin Tijan (RPOO) – Usavršavanje motoričkih znanja kod djece predškolske dobi primjenom poligona i frontalnoga rada</i>	<i>Anja Bervar (RPOO) – Preschool teachers' and preschool teacher assistants' attitudes towards children with special need (Pedagoška fakulteta Univerza u Ljubljani)</i>

prostorija 241 17:00–18:30 <i>Okupljanje studenata prve generacije diplomskoga studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje</i>	
17:30	vijećnica Dekanata – 229 Godišnja skupština Alumni-kluba Učiteljskoga fakulteta u Rijeci
19:00	„Akvarij“ Zajednička večera s nastavnicima Učiteljskoga fakulteta

1. Stručno-znanstveni skup „Biblioterapija u odgojno-obrazovnom radu“ Tema: Primjena biblioterapije u inkluziji	
prostorija 006 Moderatori <i>doc. dr. sc. Sanja Skočić Mihić i mr. sc. Ana Barišić</i>	
Plenarna predavanja	
15:00 – 15:20	<i>mr. sc. Ivana Bašić, Osnovna škola Fran Krsto Frankopan, Zagreb, Balans centar za logopedagogiju i biblioterapiju – Biblioterapija u hrvatskom kontekstu</i>
15:20 – 15:30	<i>doc. dr. sc. Sanja Skočić Mihić, Učiteljski fakultet u Rijeci – Biblioterapija u inkluziji</i>
15:30 – 15:40	<i>izv. prof. dr. sc. Sanja Tatalović Vorkapić, Učiteljski fakultet u Rijeci – Koncept dobrobiti djece</i>
15:40 – 15:50	<i>doc. dr. sc. Maja Opašić, Učiteljski fakultet u Rijeci – Iscjeljujući utjecaj priče u radu s hospitaliziranom djecom</i>
Izlaganja	
15:50 – 16:00	<i>mr. sc. Ana Barišić, Centar za biblioterapiju i terapijsko pripovijedanje – Lessac pripovijedanje priče koja pomaže</i>
16:00 – 16:10	<i>Nadia Novak Ramić, mag. rehab. educ., Osnovna škola „Rikard Katalinić Jeretov“, Opatija – Kada i kako ispričati priču koja pomaže?</i>
16:10 – 16:20	<i>Petra Kapović Vidmar, mag. prim. educ., Osnovna škola „Nikola Tesla“, Rijeka – Priča koja pomaže kao izvannastavna aktivnost</i>
16:20 – 16:30	<i>Mauro Lacovich, mag. psych., psihoterapeut, Društvo za kibernetiku psihoterapije – Koja je priča terapijska?</i>
16:30 – 16:40	<i>Anna Giugno Modrušan, mag. prim. educ., Osnovna škola-Scuola elementare „Giuseppina Martinuzzi“, Pula-Pola – Jesu li studenti Učiteljskoga fakulteta u Rijeci spremni primijeniti biblioterapiju?</i>
16:40 – 16:50	Rasprava
16:50 – 17:05	Stanka
Stručna sekcija – Primjeri iz prakse	
prostorija 307 Moderatori <i>mr. sc. Ana Barišić i Nadia Novak Ramić, mag. rehab. educ.</i>	
17:05 – 17:20	<i>Ivanka Pejić, mag. paed. i def., univ. spec. rehab. educ., Centar za autizam Rijeka – Utjecaj priče koja pomaže na ponašanja djeteta s poremećajem iz autističnoga</i>

	spektra <i>Dijana Toljanić, mag. paed. soc., Osnovna škola „Podmurvice”, Rijeka – Utjecaj problemske priče na učenike u posebnom razrednom odjelu</i>
17:20 – 17:35	<i>Iva Orlić, dipl. uč., Osnovna škola „Milan Brozović”, Kastav – Utjecaj priče koja pomaže na ponašanja razrednoga kolektiva</i> <i>Alison Ružić Perinić, mag. prim. educ., Osnovna škola „Milan Brozović”, Kastav – Utjecaj priče koja pomaže na promjenu ponašanja učenika u razrednom kolektivu</i>
17:35 – 17:50	<i>Vlasta Tibljaš, mag. prim. educ., Osnovna škola-Scuola elementare „Gelsi”, Rijeka – Utjecaj priče koja pomaže na promjenu samopoimanja, rukopisa i odnosa prema radu</i> <i>Irena Jelenić Aćimović, mag. paed., Dječji vrtić Bakar – Utjecaj priče koja pomaže na ponašanja predškolskoga djeteta</i>
17:50 – 18:05	<i>Josipa Lazarević, odgajateljica, Dječji vrtić „Bakar”, Bakar – Utjecaj priče koja pomaže na jačanje grupne povezanosti</i> <i>Gordana Škrobonja, mag. paed., studentica druge godine Diplomskoga studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Učiteljski fakultet u Rijeci – Multisenzorički pristup u korištenju priče koja pomaže s predškolskom djecom</i>
18:05 – 18:20	<i>Natalija Gobin, mag. praesc. educ., Dječji vrtić „Šibenska Maslina”, Šibenik – Utjecaj priča koje pomažu na socijalnu kompetentnost djece jasličke dobi</i> <i>Mladena Tadej, politologinja, voditeljica Odjela za podršku žrtvama i svjedocima, Županijski sud u Rijeci – Falcon ili priča o bisernim letačima</i>
18:20 – 18:30	Zaključna razmatranja

SUBOTA, 28. 10. 2017.

Festival diplomskih radova s međunarodnim sudjelovanjem studenata

	prostorija 307	prostorija 240	prostorija 241
Moderatori	<i>doc. dr. sc. Vilko Petrić i Sanja Vranić, pred.</i>	<i>izv. prof. dr. sc. Darko Lončarić i Danijela Blanuša Trošelj, asistentica</i>	<i>prof. dr. sc. Jasna Krstović i Željka Ivković, asistentica</i>
9:00 – 9:15	<i>Marina Čabraja (US) – Kreiranje inovativne odgojno-obrazovne prakse-implikacije za učitelje</i>	<i>Nikol Bogdanović (US) – Čimbenici profesionalnoga sagorijevanja učitelja u inkluziji</i>	<i>Nataša Slavić Mudrovčić (RPOO) – Stavovi roditelja prema fizičkom izgledu odgajatelja</i>
9:20 – 9:35	<i>Mateja Žigo (US) – Evaluacija potencijalne kreativnosti i divergentno mišljenje</i>	<i>Blanka Hajsan (US) – Evaluacija potencijalne kreativnosti i osobine ličnosti učenika</i>	<i>Lucija Kosić (RPOO) – Tipovi muškosti u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju-stavovi roditelja o muškim odgajateljima</i>

9:40 – 9:55	<i>Natalija Stojaković (US) – Kršćanski motivi u „Pričama iz davnine” Ivane Brlić-Mažuranić</i>	<i>Jolanda Bikić (US) – Čimbenici profesionalnoga razvoja razrednika (Pedagoška fakulteta Univerza u Ljubljani)</i>	<i>Bruna Petrov (RPOO) – Odgajateljeva percepcija roditeljske uključenosti u savjetovanje</i>
10:00 – 10:15	<i>Kristina Makarun (US) – Istraživačka nastava Prirode i društva</i>	<i>Sabina Krajnc Dular (RPOO) – Kolegijalne hospitacije kao čimbenik profesionalnoga razvoja odgajatelja (Pedagoška fakulteta Univerza u Ljubljani)</i>	<i>Luana Kličić (RPOO) – Mapa profesionalnoga razvoja kao alatka uvođenja pripravnika u odgajateljsku profesiju</i>
10:20 – 10:35	<i>Lucija Bravarić (US) – Priča koja pomaže u nastavi i izvannastavnim aktivnostima</i>		<i>Sandra Medica (RPOO) – Razvoj znanstvene pismenosti u vrtiću: izazov za odgajatelje</i>
11:00 – 12:00	prostorija 006 Predstavljanje knjige PROFESIONALNI RAZVOJ UČITELJA: STATUS, LIČNOST I TRANSVERZALNE KOMPETENCIJE (Urednice: doc. dr. sc. Renata Čepić, Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet u Rijeci, prof. dr. sc. Jana Kalin, Sveučilište u Ljubljani, Filozofski fakultet u Ljubljani)		
12:00	ZATVARANJE DANA UČITELJSKOGA FAKULTETA <i>izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić i moderatori skupina</i>		

***UVODNA RIJEČ DEKANICE UČITELJSKOGA
FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI UZ
OBILJEŽAVANJE DESETLJEĆA FAKULTETA
U JEDANAEST GODINA POSTOJANJA I
DJELOVANJA***

Od Visoke učiteljske škole do Fakulteta

Učiteljski fakultet u Rijeci sljednik je Visoke učiteljske škole u Rijeci i Visoke učiteljske škole u Gospiću, koje su djelovale u razdoblju od 1998. do 2006. godine kao samostalne sastavnice riječkoga sveučilišta.

Senat Sveučilišta u Rijeci na sjednici održanoj 27. siječnja 2006. donio je Odluku o osnivanju Učiteljskoga fakulteta u Rijeci. Njegovim su se osnivanjem Visoka učiteljska škola u Rijeci, ali i Visoka učiteljska škola u Gospiću pripojile novoj sveučilišnoj sastavnici i kao pravni subjekti prestale su s radom.

Učiteljski je fakultet s radom započeo 1. listopada 2006., odnosno s akademskom godinom 2006./2007. na istoj adresi na kojoj je djelovala Visoka učiteljska škola u Rijeci – na Trgu Ivana Klobučarića 1 te u Gospiću na adresi A. Starčevića 12, na kojoj je umjesto Visoke učiteljske škole u Gospiću započeo s radom Odsjek za učiteljski studij Učiteljskoga fakulteta u Rijeci.

Prva konstituirajuća sjednica Fakultetskoga vijeća održana je 3. listopada 2006. pod vođenjem ondašnje dekanice uvažene prof. dr. sc. Alenke Pejčić. Sudionici konstituirajuće sjednice Učiteljskoga fakulteta izrazili su želju da svaki nastavnik i student sa svim svojim kapacitetima i mogućnostima sudjeluje u izgradnji i promicanju svoga Fakulteta. Desetljeće koje je iza nas potvrdilo je kako su ove želje postale stvarnost.

Prostorna udaljenost Rijeke i Gospića s vremenom je postala prepreka daljnjega razvoja Učiteljskoga studija u Gospiću. Mnogi su riječki nastavnici tijekom godina putovali u Gospić kako bi održavali redovitu i konzultativnu nastavu. Osnivanjem Sveučilišta u Zadru stvoreni su uvjeti za prirodno priklanjanje gospićkoga odsjeka zadarskoj instituciji, prostorno i vremenski znatno bližoj od riječke lokacije, što je bio olakšavajući čimbenik za izvedbu cjelovitoga studijskog programa. Odjel za obrazovanje učitelja i odgajatelja Sveučilišta u Zadru pokazivao je visoku razinu kolegijalne potpore prijeko potrebne za kvalitetnu suradnju. U lipnju 2011. godine potpisan je Sporazum o prenošenju sveučilišnoga Učiteljskoga studija u Gospiću s Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci na Sveučilište u Zadru. Tako je dislocirana ustrojbeno jedinica riječkoga fakulteta pripojena zadarskom sveučilištu.

Dekanica prof. dr. sc. Vinka Uzelac, s kojom smo se nedavno oprostili, i ondašnji ministar obrazovanja Republike Hrvatske dr. sc. Dragan Primorac 20. listopada 2007. položili su kamen temeljac za zgradu Fakulteta na Trsatu.

U mandatu uvažene dekanice prof. dr. sc. Jasne Krstović Fakultet je preseljen na novu adresu. Nakon petogodišnjega djelovanja u središtu grada Učiteljski je fakultet nastavio s radom na Sveučilišnome kampusu. Filozofski i Učiteljski fakultet, dvije institucije koje su uz Osnovnu školu „Nikola Tesla” dijelile zajednički gradski prostor na adresi Trg Ivana Klobučarića 1, našle su se ponovno u istoj zgradi, ali u daleko primjerenijim uvjetima. Velika žuta zgrada na površini od 21 015 četvornih metara sadrži 67 predavaonica, 138 kabineta za nastavnike i garažu s 200 parkirnih mjesta. Ukupna vrijednost radova tijekom izgradnje zgrade iznosila je 150 milijuna kuna.

Prvi nastavni dan u 2011. godini započeo je u prekrasnome dijelu grada, na Trsatu. Dok su uvjeti rada na staroj lokaciji bili prilično oskudni (nedovoljan broj predavaonica, kabineta i praktikuma), nova zgrada u Sveučilišnome kampusu ponudila je uvjete rada na europskoj razini. Uz dvije računalne radionice s dvadeset radnih mjesta, svaka je predavaonica opremljena računalom i LCD-projektorom, a nastavnicima su pojedinačno ili u paru dodijeljeni suvremeno opremljeni kabineti. Zahvaljujući većem broju predavaonica (šest klasičnih i pet amfiteatarskih) nastava se organizira u jednoj smjeni. Punih šest godina živimo u Sveučilišnome kampusu i gradimo jedan suvremeni Učiteljski fakultet.

Studijski programi

U skladu s odrednicama Bolonjske deklaracije, od akademske godine 2006./2007. na Učiteljskom se fakultetu u Rijeci počeo izvoditi integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni Učiteljski studij u trajanju od pet godina, dok se studijski program Predškolskoga odgoja do 2009. godine i dalje izvodio kao stručni studij u trajanju od tri godine.

Senat Sveučilišta u Rijeci 2009. je godine donio odluku o usvajanju novih studijskih programa preddiplomskoga i diplomskoga sveučilišnoga studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Preddiplomski sveučilišni studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje u trajanju od tri godine započeo se izvoditi od akademske godine 2009./2010. a diplomski sveučilišni studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje u trajanju od dvije godine od akademske godine 2010./2011.

U intenzivnome i turbulentnome procesu promjena u kojem samo promjena i jest stalna proletjelo je jedno desetljeće koje nismo stigli zapisati. I zato smo mu pridodali još jednu godinu. Procijenili smo da je ona po mnogo čemu bila značajna za Učiteljski fakultet i odlučili svjež

dojmove zapisati i dokumentirati da nam ne izbljede. Publikacija „Prvih jedanaest godina“ obuhvaća razdoblje od 2006. do 2017. godine.

Učiteljski fakultet u Rijeci jedina je znanstveno-nastavna sastavnica na Sveučilištu koja izvodi studijske programe kojima se obrazuju stručnjaci za rad u ustanovama za rani i predškolski odgoj i obrazovanje te za rad u razrednoj nastavi u osnovnim školama. Naša je specifičnost naglašena interdisciplinarnost studijskih programa u području odgoja i obrazovanja, a slijedom toga i znanstvene djelatnosti koja pokriva vrlo široko područje društvenih i humanističkih znanosti te umjetničko područje.

Misija je Fakulteta istraživanje i oblikovanje kvalitetnih studijskih programa kojima se povećava razumijevanje ljudskoga razvoja, rasta, ponašanja, učenja i aktivnosti u obrazovanju koje dovodi do akademske kvalifikacije u području ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te primarnoga obrazovanja.

Vizija je Učiteljskoga fakulteta biti među vodećim nacionalnim akademskim institucijama za obrazovanje učitelja i odgajatelja, prepoznatljiva i u međunarodnim okvirima. Iz tih je razloga naša vizija trajno unapređivanje znanstvene te nastavne djelatnosti i funkcije poučavanja poučavatelja.

Fakultet promiče kulturu kvalitete koju obilježava usklađenost potreba i želja s mogućnostima svih sudionika, ponajprije studenata, nastavnika i stručnih službi te profesionalnoga sektora s kojima Fakultet ostvaruje suradnju. Učiteljski fakultet u Rijeci prepoznaje kvalitetu kao jednu od temeljnih vrijednosti te prihvaća međunarodna i nacionalna mjerila kvalitete u ocjenjivanju svih svojih djelatnosti.

Ipak, u ostvarivanju svoje vizije i misije Učiteljski je fakultet u svojim jedanaest godina rada razvio neke posebnosti koje se mogu sumirati kroz sljedeće:

1. Studijski program sveučilišnoga učiteljskog studija koncepcijski je utemeljen na principu konzistencije, dakle bez svojevrsnoga diferenciranja na smjerove. Takav je pristup utemeljen na uvažavanju koncepta personalne integracije stručnjaka u razrednome sustavu poučavanja, odnosno uvažavanju složenosti poslova u polju rada na koje se odnosi. Razgranatost programa postigla se ponudom izbornih predmeta kojima se proširuje temeljni kompetencijski okvir učitelja i koji svojim sadržajem naznačuju obrise nekih novih dimenzija suvremeno obrazovanoga učitelja.

2. Ustroj i organizacija diplomskoga sveučilišnog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje kao svojevrzne avangarde i novoga viđenja profesionalca u ovom polju rada.
3. Ustroj Centra za istraživanje djetinjstva. Svrha mu je osnaživanje interdisciplinarnih istraživanja u području djetinjstva (posebno do desete godine života djeteta) u cilju dolaska do novih spoznaja koje će doprinijeti promicanju prakse ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja i primarnoga obrazovanja u uvjetima suvremenoga institucijskog djetinjstva kao i stvaranje mjesta podrške za daljnji razvoj profesionalnoga identiteta stručnjaka i znanstvenika u ovome području.

Studenti Učiteljskoga fakulteta ravnopravni su članovi akademske zajednice koji sudjeluju u svim aktivnostima Fakulteta: učenju i nastavi, unapređivanju kvalitete, sveučilišnome životu i životu grada Rijeke. Posebna se pozornost posvećuje radu Studentskoga zbora koji podiže razinu ukupnoga djelovanja studenata na Učiteljskome fakultetu u Rijeci.

Fakultet nastoji biti proaktivan promotor politike kvalitete u visokome obrazovanju, znanstvenoga i stručnoga istraživanja u području obrazovanja učitelja i odgajatelja u Hrvatskoj i široj regiji. Kao najmlađa sastavnica Sveučilišta u Rijeci profilira se kao istraživačka institucija koja osigurava transfer znanja iz znanosti u praksu povezujući akademsku zajednicu i praktičare u propitivanju suvremenih dosega odgojno-obrazovne prakse u interdisciplinarnim istraživanjima djetinjstva, rane i predškolske dobi te primarnoga obrazovanja, a s ciljem povezivanja prakse, znanosti i studijskih programa. Pri tome Fakultet aktivno surađuje s akademskim (znanstvenim i visokoobrazovnim) partnerima u domovini i inozemstvu, osigurava mogućnost unutarne i vanjske mobilnosti svojih studenata i nastavnika te međunarodnu kompetitivnost nastavnoga, znanstvenog i stručnog rada, razvija multidisciplinarna znanstvena istraživanja, nastavnu djelatnost i kulturu kvalitete.

Posebnost je naše sastavnice kontinuirana povezanost s osnovnim školama, dječjima vrtićima, vrsnim mentorima i praktičarima – suradnicima u realizaciji niza praktičnih aktivnosti za naše studente na čemu im zahvaljujemo. Veseli nas da nas upravo oni prepoznaju kao svoje suradnike u mnogim istraživačkim projektima.

I zato ću podsjetiti :

Godine 2012. u organizaciji Centra za istraživanje djetinjstva započeli smo s realiziranjem „Festivala diplomskih radova studenata Ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja” te smo ga postupno proširili s predstavljanjem diplomskih radova studenata Učiteljskoga studija, i tako pet godina za redom. Ove godine Festival diplomskih radova poprimio je međunarodno obilježje kao rezultat kvalitetne suradnje s Pedagoškim fakultetom iz Ljubljane. To nije slučajno jer dragi kolege iz

Ljubljane, koji borave na našem Fakultetu po tri mjeseca, rado se vraćaju u Rijeku ili, možda bolje, teška srca odlaze iz Rijeke. Kažu da se kod nas dobro osjećaju, a za to je zaslužan naš lijepi grad, županija, ali i ljudi na Kampusu.

Posebnost u obilježavanju ovih prvih dana Učiteljskoga fakulteta je stručno-znanstveni skup koji je rezultat pokretanja cjeloživotnoga programa „Priča koja pomaže po Lessacovoj metodi za inkluzivne zajednice” i niz drugih aktivnosti koje smo podastri bogatim programom.

U svim promjenama, u svim procesima, u svakodnevnome radu smatramo da su na prvome mjestu ljudi. Nastojali smo, prije svega, objavljivanjem publikacije „Učiteljski fakultet 2006. – 2017.” zabilježiti imena svih onih ljudi, ali i odgojno-obrazovnih institucija, koji su dali doprinos u razvoju ovih prvih jedanaest godina Učiteljskoga fakulteta. Na tome im velika hvala! Nastojali smo zabilježiti sve ključne trenutke, događanja, razvoj studijskih programa, znanstvene i nastavne djelatnosti, aktivnosti studenata, suradnje sa zajednicom, ali i ponešto o „životu na UFRI-ju”, kako mi to volimo reći. Nastojali smo zapisati kako je tridesetak znanstvenika i nastavnika te petstotinjak studenta uz podršku osmero članova stručne službe opisalo prvih jedanaest godina.

U pogledu prema budućnosti želimo pronaći mudrost i voditi se onime što je filozof Immanuel Kant jednom rekao: „Znanost je organizirano znanje. Mudrost je organiziran život“. Primijenimo li ovu rečenicu na kontekst razvoja Učiteljskoga fakulteta, shvaćamo poimanje mudrosti kao sposobnost prepoznavanja ključnih pitanja u obrazovanju budućih učitelja i odgajatelja djece rane i predškolske dobi, ali i obrazovne politike u širem kontekstu.

Naš je izazov, ali i poslanje, sudjelovati u stvaranju funkcionalnoga obrazovnog sustava koji bi mogao odgovoriti izazovima budućnosti. U stvaranju funkcionalnoga obrazovnog sustava potrebna nam je zajednička profesionalna, stručna, znanstveno utemeljena sinergija. Stoga, hvala vam što ste danas ovdje s nama, a hvala i onima koji nisu danas mogli doći, ali su nam uputili čestitke i riječi podrške.

I dozvolite mi da na kraju kao dekanica svim studentima, nastavnicima, zaposlenicima UFRI-ja, sadašnjim i bivšim, dragim kolegama umirovljenicima, čestitima Dan našega Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Hvala!

izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić

SAŽECI DIPLOMSKIH RADOVA

DORIA VOJNOVIĆ

Izazovi i posebnosti vođenja u odgojno-obrazovnim ustanovama

Mentorica: doc. dr. sc. Mirna Marić

Zavičajna glazba vrijedno je kulturno blago čiji sadržaji imaju važno mjesto u glazbenim aktivnostima nastavnoga predmeta Glazbena kultura. Upoznavanjem tradicijske glazbe i plesa u djece se razvija osjećaj pripadnosti i ponosa na njihovo višestoljetno postojanje, zanimanje za sudjelovanje u njezinom izvođenju te radost i zadovoljstvo pri sudjelovanju u realizaciji tih glazbenih aktivnosti. Djeca se poučavaju o važnosti istraživanja, skupljanja, njegovanja i obnavljanja zavičajne glazbe kao jedne od odrednica hrvatskoga identiteta. Ovaj je rad usmjeren na praćenje i provedbu radionice u okviru koje će se djeca prvoga razreda osnovne škole poučavati izvođenju zavičajnoga plesa baluna i narodne pjesme „Dječja poskočica”. Cilj je radionice prikazati jedan od načina povezivanja sadržaja Glazbene kulture i dodatnoga usvojenog sadržaja Tjelesne i zdravstvene kulture koji je koreliran i izolirano primijenjen u samoj obradi sadržaja Glazbene kulture. Svrha ovoga rada očituje se u razvoju senzibilnosti djece prema tradicijskoj glazbi i plesu te mogućnosti njezinoga savladavanja i pamćenja.

KLJUČNE RIJEČI: zavičajna glazba, ples, identitet, glazbene aktivnosti

ŽELJKA BOGDANOVIĆ

Nastavni mediji u odgoju i obrazovanju

Mentorica: doc. dr. sc. Petra Pejić Papak

Suvremeni nastavni proces sve veći značaj pridaje nastavnim medijima, koji predstavljaju didaktički oblikovanu izvornu stvarnost. Pitanje izbora odgovarajućih nastavnih medija u procesu odgoja i obrazovanja učitelju je važno u njegovoj svakodnevnoj organizaciji poučavanja i učenja učenika uz prihvaćanje tehničkih resursa. Anketom se među učiteljima osam osnovnih škola u Rijeci i Ogulinu, koji poučavaju učenike mlađe školske dobi, utvrdila raznolikost i učestalost korištenja nastavnih medija u pripremi odgojno-obrazovnog rada te u neposrednome radu s učenicima. S obzirom na karakteristike pojedinih medija i faktore koji determiniraju izbor, s didaktičkoga su aspekta odabrani nastavni mediji povezani s poučavanjem odgojno-obrazovnih predmeta te su iskazani stavovi učitelja o prednostima i nedostacima korištenja računalne tehnologije.

KLJUČNE RIJEČI: odgojno-obrazovni proces, nastavni mediji, učitelj, računalna tehnologija

VALENTINA SUŠEC

Poučavanje učenika u kombiniranim razrednim odjelima

Mentorica: doc. dr. sc. Petra Pejić Papak

Zastupljenost i način poučavanja u kombiniranim razrednim odjelima u školama nije učestalo istraživano. Kombinirani razredni odjel podrazumijeva razred sastavljen od dvaju ili više razrednih odjela koje istodobno poučava jedan učitelj. S obzirom na povećane zahtjeve organiziranja nastave, usklađivanje metoda i oblika učenikima različitih dobnih skupina, učestalije se nego u klasičnim razrednim odjelima pri poučavanju javlja korelacija i integriranje nastavnih sadržaja te individualizacija i diferencijacija. U razrednome okruženju posebna se pažnja pridaje stvaranju pozitivnoga razrednog ozračja. Istraživanjem provedenim u dvjema područnim školama, u kojima se nastava odvija u kombiniranim razrednim odjelima, sudjelujućim je promatranjem analizirano poučavanje s naglaskom na razredno ozračje i razredno okruženje. Dodatno su putem intervjua i swot-analize interpretirani stavovi učitelja o prednostima i nedostacima rada u kombiniranome razrednom odjelu.

KLJUČNE RIJEČI: kombinirani razredni odjel, razredno ozračje, razredno okruženje, razredno poučavanje

JULIJANA BLAŽINA

Kvantitativna analiza interesa učitelja za kompetencijama primjene glazbe u radu s djecom s posebnim potrebama

Mentorica: doc. dr. sc. Mirna Marić

Još se od vremena starih Grka vjerovalo da glazba ima nadnaravnu moć koja je u čovjeka poticala hrabrost, radišnost, odlučnost, ali i lijenost. U suvremenome se dobu počela koristiti u terapijske svrhe pogotovo u radu s djecom s poteškoćama u razvoju i poteškoćama u ponašanju. Djeca s posebnim potrebama zahtijevaju poseban pristup rada u odgojno-obrazovnome procesu koji sadrži drugačije metode poučavanja, a primjena glazbe u radu jedna je od njih. Svrha ovoga diplomskog rada jest prikazati važnost glazbe u životu čovjeka, važnost primjene glazbe u nastavnome procesu i u radu s djecom s posebnim potrebama s ciljem obogaćenja i unapređenja odgojno-obrazovnoga sustava te važnost rada učitelja razredne nastave. Kvantitativnim istraživanjem interesa učitelja za primjenom glazbe u radu s djecom s posebnim potrebama potvrđeni su pozitivni stavovi učitelja o ravnopravnosti Glazbene kulture s ostalim predmetima, važnosti glazbe općenito, svjesnost učitelja o vlastitoj niskoj razini kompetencija primjene glazbe u radu s djecom s posebnim potrebama te interes za daljnjim usavršavanjem i razvojem kompetencija primjene glazbe u radu.

KLJUČNE RIJEČI: glazba, glazbena terapija, djeca s teškoćama razvoju, djeca s teškoćama u ponašanju, glazbene kompetencije učitelja razredne nastave

DOROTEA PERIĆ

Karakterizacija višeslojnih likova u romanima o Harryju Potteru J. K. Rowling

Mentorica: dr. sc. Ester Vidović, v. pred.

U ovome se radu nalazi prikaz nekoliko istraživanja o dječjoj recepciji romana o Harryju Potteru te njihovoj potrebi za identifikacijom s likovima. Definiran je pojam fantastične priče kojoj pripadaju i romani o Harryju Potteru. Određene su komponente, vrste i oblici karakterizacije likova te su prikazani likovi koji su najčešće percipirani kao negativni. Analizirani su višeslojni likovi; prikazani su njihovi odnosi s drugim likovima te njihov razvoj kroz svih sedam romana. U radu se također nalaze i kratki sadržaji romana. Naglasak se stavlja na karakterizaciju likova koji odstupaju od klasične crno-bijele karakterizacije te razumijevanje takvih likova kod djece osnovnoškolske dobi.

KLJUČNE RIJEČI: fantastična priča, karakterizacija likova, moralnost, Harry Potter, identifikacija višeslojnih likova

LORENA ANDREŠKIĆ

Kurikulum škole: usmjerenost projektnim aktivnostima učenika

Mentorica: doc. dr. sc. Petra Pejić Papak

Suvremena škola mijenja svoj identitet šireći pedagošku djelatnost i izvan nastave uz prikaz ukupne aktivnosti škole projektirane školskim kurikulumom. Kako se školski kurikulum usmjerava u više pravaca, cilj je ovoga rada bio studijem dokumentacije analizirati strukturu kurikulumu i programske sadržaje Školskoga kurikulumu Osnovne škole Ivana Rabljanina Rab, koja se sastoji od matične škole i šest područnih škola. Kako bi se detaljnije analizirao jedan od segmenata planiran Školskim kurikulumom, usmjeren projektnim aktivnostima učenika, sudjelujući su promatranjem analizirani podaci o pripremi, razradi i prezentaciji projektnih aktivnosti učenika mlađe školske dobi u školama na otoku Rabu koje sudjeluju u školskome projektu na temu „Smijeh”. Prikupljeni su i stavovi dvadeset i petero učitelja razredne nastave s neposrednim iskustvima vezanim uz provedbu projektnoga dana te mišljenja učitelja o prednostima i otežavajućim okolnostima učenja putem projektnih aktivnosti. Ističu kako je za učeničko projektno učenje poticajno i kreativno istraživanje određene teme putem različitih suradničkih aktivnosti.

KLJUČNE RIJEČI: kurikulum, školski kurikulum, projektne aktivnosti, učenik, učitelj

NIKOLINA BELJAK

Utjecaj monostrukturne aktivnosti u nastavi Tjelesne i zdravstvene kulture na funkcionalne sposobnosti

Mentorica: doc. dr. sc. Biljana Trajkovski

Funkcionalne su sposobnosti odgovorne za regulaciju i koordinaciju funkcija organskih sustava. One obuhvaćaju rad srčano-žilnoga i dišnoga sustava čija je zadaća opskrba i prijenos kisika te uklanjanje štetnih tvari. Primjerena razina funkcionalnih sposobnosti razvija se trenažnim procesima i od izuzetne je važnosti prvenstveno zbog zdravstvenih razloga. Cilj je ovoga rada bio utvrditi utjecaj monostrukturne aktivnosti (sadržaji iz atletike) na funkcionalne sposobnosti učenika 4. razreda Osnovne škole „Vežica“ u razdoblju od 3 mjeseca. Uzorak ispitanika činilo je 34 učenika (18 dječaka i 16 djevojčica). Učenici su bili mjereni na početku i na kraju istraživanja u testu trčanja 3 minute (F3) i u vrijednostima pulsa u mirovanju (BPM1), pulsa u aktivnosti (BPM2) i pulsa nakon oporavka (BPM3) te u antropometrijskim karakteristikama: tjelesnoj visini (ATV) i tjelesnoj težini (ATT) na temelju kojih će biti izračunat i body mass index (BMI). U istraživanje je bila uključena i kontrolna skupina koja nije sudjelovala u programu. Dobiveni su rezultati potvrdili hipotezu da će učenici iz eksperimentalne skupine statistički značajno poboljšati svoje funkcionalne sposobnosti mjerene testom trčanja 3 minute nakon programa koji sadrži pojačane sadržaje iz atletike

KLJUČNE RIJEČI: funkcionalne sposobnosti, test trčanja 3 minute, puls, djeca rane školske dobi, razlike

NENSI ZBAŠNIK

Fiziološko opterećenje u elementarnim igrama u radu s djecom rane školske dobi

Mentorica: doc. dr. sc. Biljana Trajkovski

Djeca rane školske dobi mogu postići dobro fiziološko opterećenje u elementarnim igrama tako da je vrijednost tih igara neupitna. Cilj je rada pratiti fiziološko opterećenje djece u pojedinim igrama, utvrditi u kojim igrama je ono najveće te je li ono različito s obzirom na dob ispitanika. Fiziološko opterećenje bit će praćeno mjerenjem pulsa tijekom igara visokoga, umjerenoga i niskoga intenziteta. Istraživanje se provodilo s učenicima 1., 2., 3. i 4. razreda osnovne škole „Pehlin“. Utvrđene su statistički značajne razlike u fiziološkom opterećenju učenika u različitim dijelovima sata, kao i u fiziološkom opterećenju učenika s obzirom na njihovu dob. Najveće i podjednako fiziološko opterećenje postiže se u uvodnom i glavnom „B“ dijelu sata, što je i poželjno u praksi. Učenici 4. razreda postigli su najviše fiziološko opterećenje u različitim elementarnim igrama, što je razumljivo s obzirom na to da su učenici 4. razreda najrazvijenijega kinantropološkog statusa. Adekvatno fiziološko opterećenje učenika pogodno utječe na razvoj kardiovaskularnoga i respiratornoga sustava. Upravo je iz tog razloga vrlo bitno da učitelji razredne nastave na satovima Tjelesne i zdravstvene kulture doziraju optimalno fiziološko opterećenje u svim dijelovima sata.

KLJUČNE RIJEČI: fiziološko opterećenje, elementarne igre, djeca rane školske dobi, kardiovaskularni sustav, respiratorni sustav, puls

LANA-MALVINA GOTVALD

Likovno izražavanje darovitih učenika

Mentorica: dr. sc. Anita Rončević, v. pred.

Svaki učenik treba biti izazov svojem učitelju, a ne samo daroviti. Učitelj, bez obzira na definiranje darovitosti, treba imati „senzore“ kako bi ju identificirao u učenika. Nedostatna satnica ne bi smjela biti ograničavajući faktor učitelju u individualnome pristupu učeniku. Cilj je istraživanja bio ustanoviti na koji se način provodi identifikacija darovitih učenika u osnovnim školama, kojim se smjernicama vode učitelji te eventualno ponuditi nove kriterije za identifikaciju darovitih učenika ako se ustanovi da indikatori za identifikaciju darovitosti ne postoje u radu učitelja ili su zastarjeli i sl. Uzorak čine učitelji iz Osnovne škole Vladimira Nazora (N=4) i Osnovne škole Zvonka Cara u Crikvenici (N=8), Osnovne škole Selca u Selcima (N=2) i Osnovne škole Jurja Klovića u Triblju (N=4). Rezultatima se ukazuje na nedovoljno razrađene kriterije za identifikaciju darovitih učenika, a problem je i nedostatak vremena za rad s likovno darovitima jer se tjedno provodi samo jedan školski sat predmeta Likovna kultura.

KLJUČNE RIJEČI: likovno izražavanje, daroviti učenici

ANA MATKOVIĆ

Povezanost kinantropoloških obilježja djece mlađe školske dobi s uspjehom u plivanju

Mentorica: doc. dr. sc. Biljana Trajkovski

Plivanje je aktivnost kretanja živih bića kroz vodu uključujući održavanje na površini vode te kretanje u željenome smjeru. Ono pridonosi regulaciji i unapređenju antropološkoga statusa kod djece i odraslih. Općenito, plivanje je najprije predstavljalo životnu potrebu, zatim je postalo kulturna vrijednost, dok danas predstavlja odraz dostignutoga stupnja civilizacije ne samo pojedinca već i društva u cjelini. Plivanje kao sport ima dugu povijest, kako u svijetu tako i u nas.

Cilj je ovoga rada pomoću devet testova za praćenje kinantropoloških (morfoloških, motoričkih i funkcionalnih) obilježja djece rane školske dobi trećega i četvrtoga razreda utvrditi postoji li povezanost kinantropoloških obilježja djece rane školske dobi s uspjehom u plivanju i koja obilježja najviše mogu utjecati na rezultat. Na samome početku rada prikazan je teorijski i povijesni okvir, a rad obuhvaća i istraživački dio čiji je uzorak bio 36 plivačica i plivača plivačkoga kluba „Primorje CO”.

Rezultati su pokazali da postoji statistički značajna povezanost između kinantropoloških obilježja djece mlađe školske dobi s uspjehom u plivanju. Isto tako, pokazalo se da postoji značajna povezanost između kinantropoloških obilježja te da postoje razlike između rezultata dječaka i djevojčica u testovima za praćenje kinantropoloških obilježja i plivačkih testova..

KLJUČNE RIJEČI: plivanje, kinantropološka obilježja, djeca mlađe školske dobi, povezanost

VANESSA ŠĆULAC

Skriveno u vidljivom: što nam otkrivaju obrazovne biografije odgajatelja

Mentorica: doc. dr. sc. Renata Čepić

Polazeći od stajališta kako za uspješno djelovanje odgajatelja nisu dostatne samo stečene kompetencije već je potrebno i preispitivanje vlastitih uvjerenja, refleksija vlastitoga profesionalnog rada i razvoja, cilj je ovoga rada bio dati uvid u recentne spoznaje o primjeni biografske metode u kvalitativnim istraživanjima te kvalitativnom analizom obrazovnih biografija odgajatelja pridonijeti boljem razumijevanju ključnih događaja u njihovu profesionalnom razvoju. Boljem razumijevanju i razvoju odgajateljevih profesionalnosti te profesionalnoga identiteta, a time i osiguravanju dobrobiti djeteta, može pridonijeti uvid u tijek profesionalnoga razvoja 13 odgajateljica, njihova stajališta o odgovornostima, ulogama, funkcijama i vrijednostima u radu, uvid u motivacijske čimbenike za daljnji razvoj te vizije kvalitetnoga i kompetentnoga odgajatelja. Sintezom rezultata istraživanja moguće je zaključiti kako su artikulacija i ispitivanje vrijednosti, uvjerenja i stajališta odgajatelja primjenom obrazovnih biografija te formiranje refleksivnih skupina odgajatelja unutar organizacije od iznimne važnosti u njihovu profesionalnom razvoju i unapređenju kvalitete vrtića. Stručna usavršavanja, rad na sebi, promišljanje i propitivanje prakse vodi ka promjenama i stvaranju kvalitetnijega okruženja za djecu.

KLJUČNE RIJEČI: odgajatelj, profesionalni razvoj, kvalitativno istraživanje, metoda obrazovne biografije

IVANA PAULETIĆ

Konstrukcija mjera za analizu provedbe adaptacije djece na vrtić

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Sanja Tatalović Vorkapić

Jedna od prvih novonastalih životnih situacija u djeteta jest kretanje u jaslice ili vrtić. Takva situacija može biti vrlo stresna za dijete i potrebno je određeno razdoblje kako bi se dijete naviklo na novonastalu situaciju. Isto tako, tu je važan faktor privrženost koja se razvija između djeteta i roditelja. Razdoblje prilagodbe na jaslice ili vrtić naziva se adaptacija. S obzirom na važnost ovoga razdoblja u životu jednoga djeteta i njegovih roditelja/skrbnika, kao i na važnost kvalitete i organizacije rada u vrtićima, važno je kreirati mjere za analizu provedbe adaptacije djece na vrtić, što je i osnovni cilj ovoga istraživanja. U istraživanju su sudjelovali odgajatelji koji rade u 12 institucija ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja (N=160) Primorsko-goranske županije. Primijenjena su dva mjerna instrumenta: anketa namijenjena prikupljanju stavova i mišljenja odgajatelja o procesu i organiziranju tijeka adaptacije te upitnik o procjeni privrženosti primijenjen na uzorku od 320 djece koja po prvi put borave u jasličkom/vrtićkom programu, a pokazuju zadovoljavajuću razinu metrijskih svojstava. Kod procjena djece koja su prošla adaptacijsko razdoblje, ispitanici procjenjuju da je najveći broj djece uspješno adaptiran te uočavaju značajnu pozitivnu povezanost između privrženosti, emocionalnih stanja, ponašanja i igre u djece tijekom razdoblja adaptacije.

KLJUČNE RIJEČI: dijete, jaslice, odgajatelji, privrženost, proces adaptacije, vrtić

JOSIPA ŽAGAR

Postoji li povezanost između psihičke otpornosti, kreativnosti i temperamenta djece predškolske dobi?

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Sanja Tatalović Vorkapić

Istraživanje na temu „Postoji li povezanost između psihičke otpornosti, kreativnosti i temperamenta djece predškolske dobi?” provedeno je na prigodnom uzorku djece predškolske dobi na području Dječjega vrtića „Matulji”. Pozitivna psihologija, kao novija disciplina psihologije, naglašava postojanje tzv. rizičnih i zaštitnih čimbenika u razvoju djece. Dakako da je naglasak na detekciji navedenih čimbenika u što ranijoj dobi, kako bi se minimizirao utjecaj rizičnih, a osnažio utjecaj zaštitnih čimbenika na djecu. Upravo se neki od navedenih čimbenika odnose na psihičku otpornost, kreativnost i temperament djece. Procjenom odgajatelja bilo je važno ispitati zastupljenost navedenih varijabli u odabranom uzorku djece predškolske dobi te mogućnost ispitivanja njihova međuodnosa. Odgajatelji su pomoću triju upitnika procjenjivali psihičku otpornost, kreativnost i temperament djece predškolske dobi. U istraživanju je procijenjeno $N=269$ djece od strane $N=17$ odgajateljica. Rezultati dobiveni istraživanjem pokazali su da je psihička otpornost statistički značajno povezana s kreativnošću $r=0,472$ i dimenzijom temperamenta predškolske djece, tj. socijabilnošću predškolske djece $r=0,162$. Psihička otpornost nije povezana s emocionalnošću $r=-0,195$ i aktivnošću $r=-0,368$ predškolske djece kao dimenzijama temperamenta. Rezultati su očekivani i potvrđeni, osim rezultata o značajno povezanoj emocionalnosti, aktivnosti $r=0,34$ i dobi $r=0,19$ djece. Pretpostavka je da je velik broj djece s teškoćama u razvoju u ispitivanim grupama imao utjecaj na ovaj rezultat.

KLJUČNE RIJEČI: psihička otpornost, kreativnost, temperament djece, pozitivna psihologija

MARTINA MATOVINA

Metrijska svojstva skala za mjerenje kapaciteta vrtića za rad s obiteljima u riziku

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Sanja Tatalović Vorkapić

Uzimajući u obzir važnost kapaciteta ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje za kvalitetan rad s obiteljima u riziku, ovo je istraživanje usmjereno na provjeru metrijskih svojstava Skala za mjerenje kapaciteta vrtića za rad s obiteljima u riziku, kao i na analizu kapaciteta odgajatelja za brigu o djeci iz obitelji u riziku (djeca s posebnom potrebom, djeca pripadnici romske nacionalne manjine, djeca iz sustava socijalne zaštite, djeca iz nisko stimulativnih obitelji, iz obitelji s kronično oboljelim članom, djeca čiji se roditelji rastavljaju te djeca čija majka pati od depresije).

U istraživanju je ukupno sudjelovao 161 odgajatelj iz različitih ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Rezultati istraživanja pokazuju zadovoljavajuća metrijska svojstva Skala za procjenu rizičnih uvjeta za razvoj djece, povišene razine rizičnosti pojedinih uvjeta, problema djece, kompetentnosti u radu odgajatelja i onih aspekata rada u vrtiću koji su korisni za djecu u riziku. Interpretacijom rezultata istraživanja utvrđeno je kako odgajatelji koji imaju višu razinu kompetentnosti i iskustva u radu s djecom u riziku i oni koji se procjenjuju bolje osposobljenima za isti rad rizik uvjeta, probleme u razvoju i dobit od strane ustanove za rani i predškolski odgoj i obrazovanje za djecu iz rizičnih skupina procjenjuju većom. Također, utvrđene su značajne razlike u procjenama odgajatelja s obzirom na različite rizične faktore djece. Doprinos ovoga rada za odgojno-obrazovnu praksu leži u ukazanju potrebe za širom edukacijom postojećih i budućih odgajatelja za rad s djecom opisanih karakteristika.

KLJUČNE RIJEČI: rizični faktori, metrijske karakteristike skala, odgajatelj, rad s djecom iz rizičnih skupina

KARIN TIJAN

Usavršavanje motoričkih znanja kod djece predškolske dobi primjenom poligona i frontalnoga rada

Mentorica: doc. dr. sc. Biljana Trajkovski

Ustanove predškolskoga odgoja imaju primarnu zadaću brinuti o optimalnom rastu i razvoju djece od treće do šeste godine života. Odgajatelji uz pomoć kineziologa osmišljavaju sportske programe koji su usmjereni kinantropološkim dimenzijama djece, koje su u predškolskome razdoblju najosjetljivije na podražaj. Samo usklađenim djelovanjem svih antropoloških dimenzija dolazi do pravilnoga dječjeg rasta i razvoja, kako u tjelesnom tako i u socijalnom, spoznajnom i emocionalnom aspektu. Cilj je ovoga rada pratiti uspješnost djece prilikom usavršavanja deset istih motoričkih znanja u dvama različitim metodičko-organizacijskim oblicima rada (poligonu i frontalnome obliku rada) kako bi odgovorili na pitanje koji je od tih oblika rada učinkovitiji za učenje određenoga motoričkog znanja. Dobiveni su rezultati potvrdili da su djeca koja su sudjelovala u obama kineziološkim programima (frontalnome obliku rada i poligonu prepreka) značajno napredovala i unaprijedila motorička znanja u finalnom provjeravanju u odnosu na inicijalno. Time su potvrđene prva i druga hipoteza, dok je treća hipoteza pretpostavila da će značajnije napredovati djeca koja sudjeluju u kineziološkom programu koji je imao metodičko-organizacijski oblik rada poligon prepreka, ali su rezultati pokazali da su značajnije napredovala djeca koja su sudjelovala u kineziološkom programu koji je bio organiziran u frontalnom metodičko-organizacijskom obliku rada, čime se ustanovilo da je frontalni oblik rada primjereniji za učenje motoričkih znanja djece predškolske dobi.

KLJUČNE RIJEČI: predškolsko dijete, motorička znanja, poligon prepreka, frontalni oblik rada

ANTONIA PEŠUT

Likovno izražavanje potencijalno likovno darovite predškolske djece u vrtiću

Mentorica: dr. sc. Anita Rončević, v. pred.

Darovito dijete svoju darovitost pokazuje u raznim područjima, a jedno su od njih umjetničke sposobnosti i vještine, odnosno likovne sposobnosti. Potencijalno likovno darovita djeca imaju izuzetno razvijenu vizualnu i spacijalnu sposobnost te motivaciju za likovnim izražavanjem. Cilj je istraživanja bio ispitati kriterije identifikacije potencijalno likovno darovite djece, područja u kojima se ističu potencijalno likovno darovita djeca te istražiti oblike suradnje s roditeljima i stručnim timom vrtića. Uzorak čine odgajatelji iz Dječjega vrtića „Rijeka” (N=16) i Dječjega vrtića „Viškovo” (N=6). Rezultatima je pokazano da odgajatelji koriste različite kriterije za identifikaciju potencijalno likovno darovite djece, a potencijalno likovno darovita djeca imaju razvijene sposobnosti i u drugim područjima (glazbi, logičko-matematičkom području, govornom području). Odgajatelji nakon identifikacije ostvaruju suradnju s roditeljima s ciljem poticanja cjelokupnoga razvoja djeteta.

KLJUČNE RIJEČI: potencijalno likovno darovito dijete, likovno izražavanje, kriteriji identifikacije

MATEA GRDINIĆ

Poticanje ljudskih vrline likovnim izražavanjem djece predškolske dobi

Mentorica: dr. sc. Anita Rončević, v. pred.

Odgajanje djece u duhu ljudskih vrline od velikoga je značaja za moralno postupanje i djelovanje u skladu sa životnim vrijednostima. Ovim je radom naglašena vrijednost ljudskih vrline i njihova poticanja likovnim izražavanjem djece. Radom se obuhvaća pregled karakteristika likovnoga izražavanja djece predškolske dobi te se izdvajaju načini i oblici materijalnih i nematerijalnih poticaja likovnoga stvaralaštva djece integrirajući umjetničke procese u sustav odgoja i obrazovanja. Cilj je istraživanja bio ispitati uključenost elemenata metodičkoga polja u odgojnome djelovanju na djecu predškolske dobi putem njihovoga likovnoga izražavanja. U istraživanju su sudjelovali odgajatelji i djeca različitih vrtićkih populacija (vjerskih vrtića, vrtića redovnih programa te programa obogaćenih vjerskim katoličkim odgojem). Rezultatima je istraživanja pokazana veća zastupljenost vrline u likovnom izražavanju djece vjerskih programa u odnosu na djecu redovnih vrtićkih programa.

KLJUČNE RIJEČI: ljudske vrline, likovno izražavanje, djeca predškolske dobi

VLATKA ROLAND POBOR

Klović u likovnom izrazu predškolske djece

Mentorica: dr. sc. Anita Rončević, v. pred.

U radu je prikazan projekt „Juraj Julije Klović” kojem je cilj poticanje likovnoga razvoja djece predškolske dobi poticajima likovnih djela Jurja Julija Klovića u minijaturnim formatima. Istraživanjem unutar projekta željelo se utvrditi hoće li minijaturni format papira za likovno kreativno izražavanje djeca prihvatiti kao i velik format A4 s kojim se svakodnevno susreću u likovnim aktivnostima, hoće li se radovima umjetnika Jurja Julija Klovića djeca predškolske dobi potaknuti na likovnu kreativnost, koriste li četverogodišnjaci i petogodišnjaci više različitih boja u svojim uracima u odnosu na trogodišnjake te potiču li se minijaturama u djece različiti likovni tipovi izražavanja. Odgajatelj je tijekom 6 mjeseci prikupljao podatke o Jurju Juliju Kloviću, bilježio dječje izjave, opažao proces dječjega likovnog izražavanja te analizirao likovne uratke kako bi dokazao postavljene hipoteze. Rezultatima je prikazano da djeca predškolske dobi prihvaćaju ponuđene likovne tehnike, materijale i minijaturne formate papira u likovnim aktivnostima. Glavne značajke ovoga istraživanja su u impliciranju minijaturnoga formata papira u likovne aktivnosti s djecom predškolske dobi.

KLJUČNE RIJEČI: projekt, odgajatelj, istraživanje, minijaturni format papira, djeca predškolske dobi

KATJUŠA ROZMAN

Preschool professionals' (self)perception of competency on the field of team work with children with special needs

Mentorica: doc. dr. sc. Alenka Polak

Preschool period is very important for every child's growth, as well as for children with special needs, because we need to discover their problems, disabilities or obstacles as soon as possible. In Slovenian preschool institutions children with special needs are divided in one of the three different educational programs definite by law. In ordinary preschool program they carry out special program for children with special needs. This special program has extra professional assistance, where each child has their own individual program and on that program is based professional assistance. To provide the best assistance, we need a group of experts, which are in constant interaction, who help each others with knowledge, information and they work together for the greater good, which is helping children with special needs. Professionals who work with children with special needs must have good professional knowledge, specific skills, capabilities and experiences in this area. In the empirical part we survey 113 preschool teachers and their assistants. Preschool teachers have different level of education and different work experiences with children with special needs. The data was anonymous and analyzed with SPSS program. The result of the survey shows that preschool professionals do not feel completely competent for that kind of work. Statistic outcomes also show that their self-perception about competency varies regarding the workplace and the level of education, whereas there is no significant statistic correlation between the self perception of competency on the field of team work and years of service. The study also shows that preschool professionals feel their effectiveness of teamwork with children with special needs as highly important for their daily professional work.

KEYWORDS: teamwork, preschool professionals, children with special needs, competences

ANJA BERVAR

Preschool teachers' and preschool teacher assistants' attitudes towards children with special need

Mentorice: doc. dr. sc. Alenka Polak i doc. dr. sc. Suzana Pulec Lah

According to the White Paper on Education in the Republic of Slovenia (2011), children with special needs should begin attending kindergarten at least two years before starting primary school. Working with children with special needs in kindergarten must be based on the Kindergarten Curriculum; its implementation should be based on team work of pre-school teachers and pre-school teacher assistants. They should collaborate also with other specialists (such as special education teachers, psychologists, speech and language therapists etc.) and introducing changes required by children with special needs. Since children are marked with their special needs, it is very important to create an individual programme that includes additional adjustments for each specific child with special needs. Collaboration with parents of children with special needs as well as with the parents of children without special needs is an important factor in achieving a successful development of children in terms of their cognitive, emotional and social abilities. Inclusion prevents exclusion of individuals from social environments and other children and people. In the process of inclusion, attitudes towards children with special needs play very important role. Attitudes are defined as some kind of means we respond to circumstances around us and a phenomenon which directs our attention. The study introduced in the presentation, was focused in the attitudes evolved by professional workers in kindergarten towards children with special needs. The data was collected with the questionnaire. The research sample included 126 preschool teachers and preschool teachers' assistants, working in preschool institutions in Slovenia. According to the results, most of the preschool teachers and preschool teachers' assistants (53 %) see working with children with special needs as a pedagogic challenge, as well as an additional burden (21 %). The results also shows that preschool teachers feel more professionally qualified for working with children with special needs than preschool teachers' assistants; in fact, as many as 38% of the assistants feel that they are not sufficiently professionally qualified for this type of work. To summarise, not every kindergarten teacher has a positive standpoint in relation to children with special needs. They also think that educational work with children with special needs require far more specialised knowledge than they gain during their study time.

KEYWORDS: attitudes, children with special needs, inclusion, preschool teachers, preschool teachers' assistants

MARINA ČABRAJA

Kreiranje inovativne odgojno-obrazovne prakse-implikacije za učitelje

Mentorica: doc. dr. sc. Renata Čepić

Osnovni je cilj ovoga rada bio ispitati postojeće i potrebne kompetencije učitelja pri poticanju kreativnosti djece kao načina inovativnoga doprinosa odgojno-obrazovnoj praksi, povezanost samoprocijenjenih postojećih i potrebnih kompetencija učitelja s obzirom na njihovu dob te stavove učitelja prema kreativnosti djece i kreativnosti općenito. Teorijskim je pogledom dan uvid u recentne spoznaje o ključnim čimbenicima kreiranja inovativne odgojne prakse i poticanja kreativnoga mišljenja djece u osnovnim školama. Istraživanje je provedeno anketnim ispitivanjem na uzorku od 129 ispitanika u 19 osnovnih škola s područja Primorsko-goranske županije. Ispitanici posjeduju različite razine formalnoga obrazovanja, radnoga statusa i staža u struci. Rezultati ukazuju na postojanje razlika između samopercipiranih postojećih i potrebnih znanja i vještina te da učitelji kreativnost uglavnom vezuju uz pristup problemu i rješavanje problema te uz likovnost. Uzimajući u obzir dobivene teorijske i empirijske rezultate, profesionalni je razvoj više nego bitan za razvoj dječje kreativnosti.

KLJUČNE RIJEČI: kreativnost, odgojno-obrazovna praksa, kompetencije, učitelj, profesionalni razvoj

MATEJA ŽIGO

Evaluacija potencijalne kreativnosti i divergentno mišljenje

Mentor: izv. prof. dr. sc. Darko Lončarić

Biti kreativan i drugačiji u današnjem obrazovnom sustavu velik je izazov. Programi poticanja kreativnosti djece trebaju biti evaluirani valjanim i pouzdanim testovima kreativnosti poput testa EPoC koji mjeri potencijalnu kreativnost u grafičko-slikovnom i jezično-literarnom području dječjega stvaralaštva u predškolske i školske djece od 5 ili više godina. Stoga je pokrenut projekt prijevoda, prilagodbe i normiranja toga testa u Hrvatskoj. U radu su prikazani rezultati istraživanja evaluacije potencijalne kreativnosti i divergentnoga mišljenja u jezičnoj, matematičkoj i grafičkoj domeni. Istraživanje je provedeno na uzorku od 143 ispitanika, od toga 81 djevojčice i 62 dječaka u dobi između 7 i 14 godina. U istraživanju su sudjelovali učenici od 1. do 8. razreda osnovnih škola grada Rijeke i polaznici Škole stvaralaštva „Novigradsko proljeće“. Cilj je ovoga istraživanja bio utvrditi postoji li povezanost između potencijalne kreativnosti mjerene testom EPoC i kognitivne sposobnosti divergentnoga mišljenja u djece rane osnovnoškolske dobi. Forme testova korištene u istraživanju visoko su korelirane i podjednako teške, a rezultati su pokazali da testovi uspješno razlikuju djecu koja imaju različitu razinu potencijalne kreativnosti.

KLJUČNE RIJEČI: kreativnost, divergentno mišljenje, EpoC

NATALIJA STOJAKOVIĆ

Kršćanski motivi u „Pričama iz davnine” Ivane Brlić-Mažuranić

Mentorica: doc. dr. sc. Maja Verdonik

U radu se istražuje učestalost kršćanskih motiva u „Pričama iz davnine” vjerojatno najpoznatije autorice hrvatske dječje književnosti Ivane Brlić-Mažuranić. Kršćanstvo je najzastupljenija religija na području Republike Hrvatske, a tako je bilo i početkom 20. stoljeća kada je autorica djelovala. Stoga ne čudi učestala zastupljenost kršćanskih motiva u bajkama, najpoznatijem obliku dječje književnosti. Proučena je ne samo zastupljenost motiva već i razlozi korištenja motiva koji leže u autoričinu odgoju. Rezultati analize svih osam bajki u zbirci „Priče iz davnine” donose izravnu povezanost s „Biblijom” te biblijskim simbolima kao osnovnom poveznicom s kršćanstvom i kršćanskim motivima, ali i izvorištem u slavenskoj mitologiji.

KLJUČNE RIJEČI: bajka, kršćanski motivi, slavenska mitologija, „Priče iz davnine”, Ivana Brlić-Mažuranić

KRISTINA MAKARUN

Istraživačka nastava Prirode i društva

Mentorica: doc. dr. sc. Dunja Anđić

Istraživačka nastava predstavlja značajan segment suvremene odgojno-obrazovne prakse učitelja u nastavi Prirode i društva u osnovnoj školi. Cilj je ovoga istraživanja bio utvrditi praksu provođenja istraživačke nastave i samoprocjenu kompetencija učitelja u nastavi Prirode i društva u osnovnim školama. Za potrebe je istraživanja konstruiran anketni upitnik, a istraživanje je provedeno na području Primorsko-goranske županije te pomoću online ankete na Googleu. U istraživanju je sudjelovalo 49 učitelja razredne nastave. Na temelju rezultata istraživanja predlažu se smjernice za unapređivanje kompetencija za provođenje istraživačke nastave Prirode i društva u obrazovanju budućih učitelja i u praksi osnovnih škola.

KLJUČNE RIJEČI: istraživačka nastava, kompetencije, nastava Prirode i društva, odgojno-obrazovna praksa, učitelji

LUCIJA BRAVARIĆ

Priča koja pomaže u nastavi i izvannastavnim aktivnostima

Mentorica: doc. dr. sc. Maja Opašić

Priče koje pomažu neizravan su način iscjeljenja negativnih emocionalnih stanja te služe za vraćanje sklada u situacije koje se nalaze izvan ravnoteže. Zbog brojnih prednosti koje njihova primjena donosi služe kao kvalitetan alat za pozitivan psihosocijalni razvoj učenika kao sudionika odgojno-obrazovnog procesa. U istraživanju, u kojem je sudjelovalo 92 ispitanika, nastojala su se utvrditi mišljenja učitelja o primjeni priče koja pomaže u nastavi i izvannastavnim aktivnostima. Istraživanje je provedeno u 7 osnovnih škola u Rijeci te u jednoj matičnoj školi i 6 područnih škola na otoku Rabu.

Ustanovljeno je da učitelji generalno imaju pozitivno mišljenje o primjeni priče koja pomaže u odgojno-obrazovnom radu, s većim naglaskom na primjenu priče koja pomaže u redovitoj nastavi, i to ponajviše u nastavi Hrvatskoga jezika. Kao najveću prednost korištenja priče koja pomaže učitelji navode razvoj emocionalne inteligencije, empatije te boljega razumijevanja vlastitih emocija. U svome radu priču koja pomaže koristi 57,6 % ispitanika te oni kao najveću prednost njezinoga korištenja navode poticanje komunikacije među djecom te stvaranje pozitivnijega i zdravijega razrednog ozračja temeljenoga na uvažavanju različitosti i toleranciji. Učitelji se generalno procjenjuju motiviranima koristiti priču koja pomaže u nastavi i izvannastavnim aktivnostima, no smatraju da za to nemaju dovoljno znanja (posebice na području izvannastavnih aktivnosti), stoga velik broj učitelja navodi potrebu za edukacijom. Učitelji koji su educirani o primjeni priče koja pomaže smatraju da je njezina primjena izuzetno korisna u odgojno-obrazovnome radu.

KLJUČNE RIJEČI: priča koja pomaže, nastava, izvannastavne aktivnosti, psihosocijalni razvoj, učenici, učitelj

Učitelji su izloženi visokim očekivanjima na radnome mjestu i preuzimanju raznih uloga zbog čega su, kao i ostale pomažuće profesije, izloženi profesionalnom sagorijevanju. Dosadašnja istraživanja profesionalnoga sagorijevanja u hrvatskih učitelja pokazuju niže razine profesionalnoga sagorijevanja pa se zato u radu polazi od hipoteze da učitelji doživljavaju niže razine profesionalnoga sagorijevanja, da postoje razlike u odnosu na sociodemografska obilježja učitelja te da više razine profesionalnoga sagorijevanja doživljavaju učitelji zaposleni u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama. U istraživanju je sudjelovalo 223 učitelja zaposlena u redovnim odgojno-obrazovnim ustanovama i 37 učitelja zaposlena u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama. Korištena je Skala profesionalnoga sagorijevanja (Maslach i sur., 1997). Učitelji rijetko doživljavaju emocionalnu iscrpljenost i depersonalizaciju te često doživljavaju osjećaj osobnoga postignuća, a postoje razlike u doživljaju profesionalnoga sagorijevanja u odnosu na sociodemografska obilježja učitelja. Emocionalnu iscrpljenost češće doživljavaju učitelji koji su stariji od 40 godina u odnosu na učitelje koji imaju od 29 do 39 godina, učitelji sa 16 i više godina radnoga staža u odnosu na učitelje koji imaju manje od 16 godina radnoga staža te oni učitelji koji su izjavili da u razredu ne poučavaju učenike s teškoćama. Depersonalizaciju češće doživljavaju učitelji muškoga spola, iako dobiveni podatak treba promatrati s oprezom zbog nerazmjernoga broja muških i ženskih učitelja. Osjećaj osobnoga postignuća viši je u učitelja koji imaju završen dvogodišnji stručni studij u odnosu na ostale učitelje. Sukladno ranijim hrvatskim istraživanjima, učitelji doživljavaju niske razine profesionalnoga sagorijevanja koje su povezane s dobi, godinama radnoga staža, razinom završenoga studija i njihovim iskazom o poučavanju učenika s teškoćama.

KLJUČNE RIJEČI: profesionalno sagorijevanje, inkluzija, redovne i posebne odgojno-obrazovne ustanove

BLANKA HAJSAN

Evaluacija potencijalne kreativnosti i osobine ličnosti učenika

Mentor: izv. prof. dr. sc. Darko Lončarić

Test EPoC namijenjen je mjerenju potencijalne kreativnosti u grafičko-slikovnome i jezično-literarnome području dječjega stvaralaštva u predškolske i školske djece od 5 ili više godina. Dvije paralelne forme testa omogućuju njegovo korištenje za provjeru učinkovitosti programa za razvoj kreativnosti u djece. Test je preveden i prilagođen za provedbu u hrvatskim školama i vrtićima. Ovo istraživanje usmjereno je na provjeru paralelnosti formi testa kreativnosti EPoC, dobne i spolne razlike u osobinama ličnosti te povezanosti mjere potencijalne kreativnosti i osobina ličnosti. Istraživanje je provedeno na uzorku od 143 učenika (7 – 14 godina) iz Rijeke te polaznika Škole stvaralaštva „Novigradsko proljeće”. Utvrđena je visoka paralelnost formi testa EPoC. U mlađoj se skupini s dobi povećava neuroticizam, dok u starije djece s porastom dobi dolazi do smanjenja otvorenosti za iskustva. Također, dobivena je značajna negativna povezanost savjesnosti i ugodnosti s rezultatima na testu divergentnoga mišljenja u mlađe djece. Rezultati ukazuju na osobine ličnosti kao važne prediktore kreativnost kod djece rane školske dobi.

KLJUČNE RIJEČI: kreativnost, EPoC, osobine ličnosti, Pictorial Personality Traits Questionnaire for Children (PPTQ-C)

JOLANDA BIKIĆ

Čimbenici profesionalnog razvoja razrednika

Mentorica: prof. dr. sc. Milena Valenčić Zuljan

Performing duties of a class teacher represents a competence in which a teacher faces a great deal of challenges. Researches indicate that in that competence there is a considerable disparity between teachers actual and the desired qualification. We have investigated teacher's professional development in the role of a class teacher and which factors influence his/her development. The present master's thesis comprises of theoretical and empirical parts. Theoretical part is subdivided into two contextually separate sections; in the first section we have focused our attention to the role and duties of the class teacher whilst in the second part we deal with the phases and features of professional development of a class teacher. We have presented the role of a class teacher and have presented legislative basis for work of a class teacher. Basic duties and the role of a class teacher are presented. Particular attention has been devoted to the role of a class teacher in the leadership of a class and collaboration with parents. Definition of teacher's professional development has been presented along with individual phase models of the professional development. Particular attention has been devoted to the factors that have impact on professional development of a class teacher. Empirical investigation has been carried out on a sample group of class teachers. Qualitative and quantitative methodologies have been employed in our empirical research to investigate professional development of class teachers. The objective of the present master thesis was to determine how a teacher in the first five classes of the primary school judge factors of own professional development in the role of the class teacher, particularly factors that made significant impact on their capacity to work with parents. Results of our quantitative and qualitative researches provide insights into experiences of teachers with development of their competences in the role of a class teacher as well as into factors that influence professional development of class teachers. Our results are the basis for further improvements and provide support to teachers in the role of class teachers, in particular to the beginners. The present work presents significant contribution in fields of educational sciences, particular in fields of didactics.

KEYWORDS: professional development, factors of professional development, class teacher, roles of a class teacher, collaboration with parents

SABINA KRAJCN DULAR

**Kolegijalne hospitacije kao čimbenik profesionalnog razvoja odgajatelja
(The impact of collegial cooperation of pre-school teachers on the professional development of individuals and organization)**

Mentorica: prof. dr. sc. Milena Valenčič Zuljan

We discuss the impact of collegial cooperation of pre-school teachers on professional development of individuals as well as entire organizations aiming to learning community. Pre-school teachers are professionals who possess sets of competencies that have been developed throughout the process of collegial cooperation and learning at different levels. At that cooperation and learning is influenced by various factors that are important in the construction of the kindergarten as a learning organization. The empirical part of our research presents the results of qualitative and quantitative research obtained on the sample of pre-school teachers and their assistants employed in public kindergartens in Slovenia. We emphasize impacts and forms of collegial cooperation within the kindergarten where pre-school teachers work and their cooperation between kindergartens. Estimations of impacts of interpersonal collegial cooperation in the kindergarten, the most desired forms of cooperation among pre-school teachers, knowledge and skills obtained with such cooperation and the effects on their professional development as well as factors that promote or hinder diverse forms of cooperation are presented.

KEYWORDS: pre-school teacher, professional development, collegial cooperation, learning organization

NATAŠA SLAVIĆ MUDROVČIĆ

Stavovi roditelja prema fizičkom izgledu odgajatelja

Mentor: izv. prof. dr. sc. Željko Boneta

Velik je dio posla odgajatelja suradnja s roditeljima i drugim odraslim osobama. Prvi dojam o osobi stvaramo već u prvoj desetini sekunde, najčešće na temelju fizičkog izgleda. S obzirom da roditelji i odgajatelji provode jako malo vremena zajedno, najčešće prilikom dolaska i odlaska djeteta, dojam koji su roditelji stekli o odgajatelju teško se mijenja. Cilj je ovoga istraživanja bio ispitati stavove roditelja o važnosti fizičkoga izgleda za procjenu kvalitete rada odgajatelja njihova djeteta. Također, ispitivane su razlike u stavovima roditelja prema fizičkom izgledu odgajatelja u odnosu na duljinu boravka djeteta u vrtiću. Pokušalo se odgovoriti na pitanje postoje li razlike u poimanju ljepote/fizičkoga izgleda u odnosu na vrijednosnu dimenziju tradicionalizam – modernizam vodeći se Ingelhartovom teorijom modernizma prilikom formiranja kriterija za kategorije tradicionalnih/modernih vrijednosti. Iako su elementi fizičkoga izgleda procijenjeni nevažnima za rad odgajatelja, zapažene su određene razlike među pojedinim skupinama roditelja.

KLJUČNE RIJEČI: vrijednosti, modernizam, tradicionalizam, rodni konzervativizam, fizički izgled, stavovi roditelja

LUCIJA KOSIĆ

Tipovi muškosti u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju – stavovi roditelja o muškim odgajateljima

Mentor: izv. prof. dr. sc. Željko Boneta

Cilj je rada ispitati stavove roditelja o muškim odgajateljima i poželjnim osobinama muških odgajatelja. Teorijski se okvir rada temelji na Conellinoj teoriji o tipovima muškosti te teoriji seksizma i rodne segregacije Branke Galić. Istraživanje je provedeno na uzorku od 290 roditelja čija djeca pohađaju vrtiće otoka Krka. Ispitana je povezanost stavova roditelja o muškim odgajateljima i poželjnih osobina muških odgajatelja s njihovim iskustvom suradnje s odgajateljima koji su muškarci, rodnim predrasudama i sociodemografskim karakteristikama ispitanika. Rezultati pokazuju kako roditelji iskazuju uglavnom pozitivne stavove o muškim odgajateljima i, u skladu s time, poželjne su "prirodne" i "ženske" osobine. Pokazalo se kako iskustvo utječe na stavove roditelja. Mlađi roditelji i očevi više se priklanjaju hegemonijskoj muškosti te ne vide muške odgajatelje jednako sposobnima kao odgajateljice, dok ih roditelji s nižim stupnjem obrazovanja smatraju feminiziranim.

KLJUČNE RIJEČI: muški odgajatelji, stavovi roditelja, rodne predrasude, tipovi muškosti

BRUNA PETROV

Odgajateljeva percepcija roditeljske uključenosti u savjetovanje

Mentorica: doc. dr. sc. Sanja Skočić Mihić

Za ostvarenje partnerskih odnosa nužan je aktivan angažman i savjetovanje s roditeljima kako bi doprinosili zajedničkom cilju, cjelovitom razvoju i dobrobiti djeteta. Cilj je istraživanja bio ispitati percepciju odgajatelja o roditeljskoj uključenosti u razne oblike suradnje unutar odgojno-obrazovne ustanove. U istraživanju je sudjelovalo 109 odgajatelja s područja Primorsko-goranske županije. Odgajatelji kao oblik suradnje najviše provode individualne razgovore, a slijede ih radionice, roditeljski sastanci, svečanosti, volontiranje roditelja u skupini i izleti. Osrednjom procjenjuju razinu znanja o savjetovanju roditelja, a kao najveću razinu roditeljskoga interesa za informacijama i savjetima na pojedinim područjima vezanima uz dijete navode interes o ponašanju djeteta u skupini. Podosta visokom procjenjuju razinu roditeljske uključenosti u partnerstvo s vrtićem te se većina odgajatelja slaže s time da postoje načini za poboljšanje roditeljske uključenosti. Najviše odgajatelja kao način poboljšanja navodi volontiranje roditelja u skupini, što su prethodno potvrdili i rezultati prema kojima 28% ispitanih odgajatelja uopće ne provodi takav oblik suradnje.

KLJUČNE RIJEČI: odgajatelji djece rane i predškolske dobi, savjetovanje, suradnja, oblici suradnje roditelja i odgajatelja, partnerstvo

LUANA KLIČIĆ

Mapa profesionalnoga razvoja kao alatka uvođenja pripravnika u odgajateljsku profesiju

Mentorica: prof. dr. sc. Jasna Krstović

Mapa profesionalnoga razvoja strukturirana je zbirka podataka o radu odgajatelja koja sadrži razne bilješke, razmišljanja i materijale o odgajateljskoj praksi. Ona nudi informacije o odgojno-obrazovnoj praksi odgajatelja, daje prikaz širokoga raspona profesionalnih znanja i sposobnosti koje posjeduje i, u konačnici, predstavlja sliku njegova profesionalnoga razvoja.

Nadalje, mapa profesionalnoga razvoja može pružiti izvrsnu povratnu informaciju odgajatelju o njegovoj stručnosti – pregledavanje prikupljene dokumentacije omogućuje mu analizu i promišljanje vlastite prakse. Mapa se može koristiti i za procjenu rada odgajatelja koju provode vanjski procjenjivači (ravnatelj/ica, stručne službe ili savjetnik/ca). U tom je smislu mapa profesionalnoga razvoja pripravnika prilika da ga se motivira na više kognitivne procese promišljanja o vlastitoj praksi te da se njegovu mentoru i ostalim vanjskim procjenjivačima omogući uvid u kvalitetu njegova rada i stručne kompetentnosti. Stoga je cilj ovoga rada bio ispitati stavove odgajatelja-pripravnika, odgajatelja-mentora i stručnih suradnika o mapi profesionalnoga razvoja odgajatelja-pripravnika. Rezultati istraživanja upućuju na potrebitost za kreiranjem mape profesionalnoga razvoja već od same faze ulaska u odgajateljsku profesiju upravo zbog brojnih prednosti koje ona donosi.

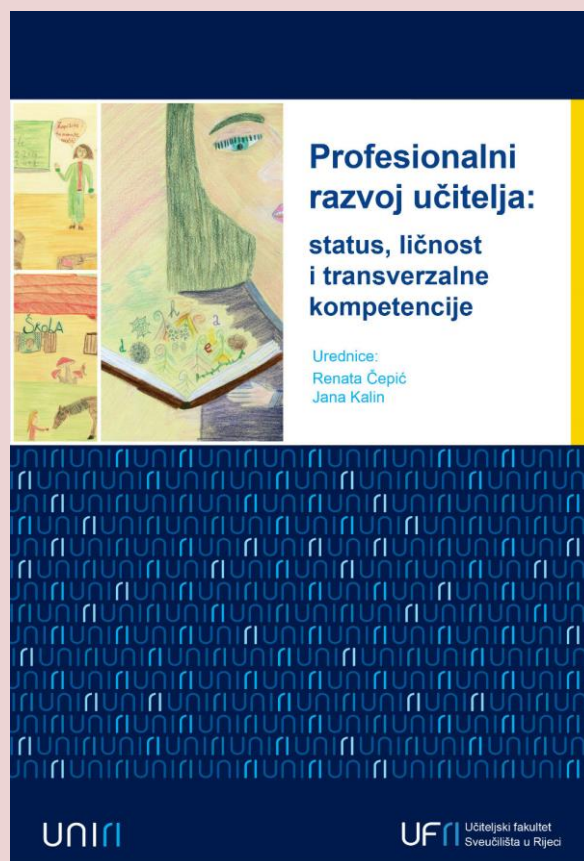
KLJUČNE RIJEČI: profesionalni razvoj, odgajatelji-pripravnici, mapa profesionalnoga razvoja

U središtu je ovoga rada izravno istraživanje osobne prakse s ciljem razumijevanja načina učenja djece rane i predškolske dobi, ali i vlastitoga učenja i poticanja razvoja znanstvene pismenosti u svakodnevnom odgojno-obrazovnom radu.

Cilj je istaknuti važnost kontinuiranoga rada odgajatelja na istraživanju vlastite odgojno-obrazovne prakse (dokumentiranjem, (samo)refleksijom), spremnosti na njezino mijenjanje i implementaciju suvremenih teorijskih spoznaja i praktičnih iskustava. Djeca trebaju raznovrsne prilike i mogućnosti kako bi se bavila istraživanjem, otkrivanjem, eksperimentiranjem te istraživanjem uzročno-posljedičnih veza i odnosa na sebi svojstven način u kvalitetnom poticajnom okruženju. Pritom je od presudne važnosti uloga odgajatelja i njegova spremnost u razvijanju vlastite prakse izravnim istraživanjem i propitivanjem osobne razine razumijevanja spomenutoga (samorefleksije) u izravnim istraživačkim aktivnostima s djecom, a u ovom radu konkretno na poticanju razvoja znanstvene pismenosti.

KLJUČNE RIJEČI: istraživačke aktivnosti, kompetencije, odgajatelj – istraživač vlastite prakse, učenje, znanstvena pismenost

Predstavljanje knjige
**PROFESIONALNI RAZVOJ UČITELJA:
STATUS, LIČNOST I TRANSVERZALNE
KOMPETENCIJE**

Poštovane kolegice i kolege,

na današnji dan odlučila sam podijeliti s vama nekoliko pitanja i neke rezultate našega empirijskog istraživanja o statusu učitelja.

Poznato nam je kako se učiteljska struka znatno promijenila tijekom posljednjih nekoliko desetljeća, ali je i nadalje suočena s definiranjem sebe u odnosu na druge profesije. Jasno je da se s vremenom uloge i poslovi učitelja povećavaju, dok njihov status u usporedbi s drugim profesijama stagnira ili se pogoršava. To potvrđuju i rezultati brojnih međunarodnih te nacionalnih izvješća i studija. Tako je MacBeath (2012) primijetio kako su učitelji, za razliku od većine profesija, opterećeni pretjeranim očekivanjem koje društvo od njih ima, uhvaćeni između visokih očekivanja i niskoga profesionalnog poštovanja. U radovima se autora ističu mnogi čimbenici koji nepovoljno utječu na društveni položaj i status učiteljskoga poziva koji je u relativnoj hijerarhiji zanimanja i nadalje nizak. Među tim se čimbenicima posebice ističu problemi niskih plaća učitelja, nizak životni standard, feminizacija struke, nedovoljna autonomija, nedostatak kontrole ulaza u profesiju, zabluda o radnome vremenu učitelja, odnosno generalna percepcija da učitelji rade manje od drugih stručnjaka te mnogobrojni drugi čimbenici.

Za razliku od zemalja poput Škotske, Irske, Švedske, Finske i Islanda u kojima učiteljska profesija ima dobar društveni status, ne osobito dobrim procjenjuje se društveni status nastavnika u Engleskoj, Francuskoj, Njemačkoj, SAD-u, Novom Zelandu i Austriji. Malobrojna istraživanja provedena u Hrvatskoj (npr. Maršić, 2007; Radeka, 2007) također upućuju na nezadovoljstvo učitelja svojim društvenim ugledom i statusom.

Pitanje ugleda učitelja privuklo je pozornost mnogih istraživača širom svijeta. Pregledom istraživanja u različitim državama može se uočiti kako se to pitanje istražuje iz više perspektiva: kako sami učitelji vide svoju struku te kako je vide drugi. U našoj nas je studiji zanimalo kako učitelji sami procjenjuju svoje zanimanje u usporedbi s nekim drugim.

Sukladno očekivanjima, rezultati su pokazali da hrvatski, kao i slovenski učitelji, po stupnju ugleda najviše rangiraju liječnike, zatim odvjetnike i poduzetnike. Zanimanje sveučilišnoga profesora po stupnju ugleda uvršteno je tek na četvrto mjesto (što je najviše među pedagoškim zanimanjima). Na donjem dijelu skale ugleda u hrvatskih i slovenskih učitelja rangirana su zanimanja odgajatelja i osnovnoškolskoga učitelja.

Dobivene rezultate u našem istraživanju potvrđuju i rezultati drugih istraživanja prema kojima status učitelja varira ovisno o sektoru obrazovanja. Opća percepcija profesionalnoga statusa učitelja jest „prosječna” u svim obrazovnim sektorima osim u visokom obrazovanju. Niži status percipira se češće za područje ranoga djetinjstva te strukovnoga obrazovanja i obrazovanja pomoćnoga nastavnog osoblja. Poznato je da u predškolskome i osnovnoškolskome obrazovanju dominiraju žene, a istraživanja su utvrdila povezanost profesionalnoga statusa i plaća kao i postojanje povezanosti između feminizacije učiteljske profesije, niskoga statusa i reduciranih plaća.

Bilo bi zanimljivo utvrditi kako drugi vrednuju rad učitelja i njihov ugled. Sanela Imamović (2014) za svoj je diplomski rad na uzorku slovenskih učitelja ustanovila kako su učitelji sami sebe na skali važnosti zanimanja uvrstili niže nego što su ih uvrstili roditelji učenika koje poučavaju. To je podatak koji je vrijedan promišljanja o tome kako učitelji doživljavaju svoj položaj u društvu i koliku važnost mu pripisuju. Zabrinuti možemo biti i zbog činjenice da se hrvatski i slovenski učitelji u našem istraživanju najmanje slažu s time da ih poštuju učenici koji su prvi „korisnici” njihova znanja.

Jedno od otvorenih pitanja jest kojim bi mjerama bilo moguće poboljšati status učitelja u društvu. U nedavnome se izvješću Svjetskoga saveza udruga i sindikata obrazovanja u vezi s tim pitanjem ističu neki prioriteti u kreiranju obrazovnih politika:

- 1) poboljšanje plaće i uvjeta rada
- 2) osiguranje visoke kvalitete obrazovanja učitelja, mogućnosti profesionalnoga razvoja i perspektivne karijere
- 3) osiguranje akademske slobode, autonomije i sudjelovanje u donošenju odluka
- 4) zagovaranje snažnoga sustava javnoga obrazovanja u lokalnim zajednicama
- 5) održavanje redovitoga dijaloga između obrazovnih udruženja i vlade te poticanje sudjelovanja učitelja u razvoju javnih politika.

To su dugoročni ciljevi, no u radu s djecom svaki učitelj može stvarati čuda svojim znanjem, odnosom i skrbnošću za optimalan razvoj svakoga od njih.

Uvjerena sam da je svatko od nas imao učitelja koji je ostao u našim sjećanjima kao omiljen i koji je značajno utjecao na naš život. Dozvolite da zaključim životnom pričom književnika Alberta Camusa (7. studenog 1913. – 4. siječnja 1960.), kojem je otac umro u Prvom svjetskom ratu kad je imao manje od godine dana. Sa starijim bratom Lucianom živio je u Alžiru uz nepismenu majku, teško

oštećenoga sluha i baku nezgodnoga, despotskog karaktera. Mučno rano djetinjstvo nije obećavalo uspješnu budućnost.

Dokaz kako obrazovanje može oplemeniti ljudski duh do njegovih najviših potencijala vidimo u onome što je uslijedilo. Učitelj Louis Germain je u Camusa primijetio iskru posebnosti u najmlađoj dobi i nije dopustio da je ugase siromaštvo i životne neprilike u kojima je dijete živjelo. Obitelj se nadala da će se Albert vrlo rano uspjeti zaposliti kao trgovački pomoćnik, što bi im omogućilo izvući se iz siromaštva. Učitelj Germain to nije smatrao pravim putem za talentirana dječaka. Pobrinuo se postaviti jake temelje u obrazovanju i općoj kulturi, što će Camusu omogućiti dobivanje državne stipendije za daljnje školovanje.

Tri desetljeća kasnije diplomirani filozof Sveučilišta u Alžiru, sportaš, novinar, pisac i sudionik Drugoga svjetskog rata Albert Camus postao je i drugi najmlađi dobitnik Nobelove nagrade na svijetu. Iako je lista njegovih književnih djela izuzetno bogata (romani „Stranac”, „Kuga”, „Pad”, kazališna djela „Kaligula”, „Pravednici”, „Opsadno stanje”, „Nesporazum”, eseji „Svadba”, „Pisma njemačkom prijatelju”, „Pobunjeni čovjek”), osobno je smatrao da je najveći doprinos dao u eseju „Razmišljanja o giljotini”. Ovo se djelo i danas smatra jednim od najznačajnijih književnih radova koji su utjecali na promjenu percepcije svijeta o smrtnoj kazni i potakli njezino ukidanje u velikome broju država.

Samo nekoliko dana nakon što mu je Švedska kraljevska akademija dodijelila prestižno priznanje, Camus je u studenom 1957. godine napisao pismo svome prvom učitelju:

Dragi gospodine Germain,

pustio sam da se gužva oko mene ovih dana stiša prije nego što Vam se obratim iz najdublje mjesta svoje duše. Upravo mi je ukazana ogromna čast, koju nisam tražio niti joj se nadao. Kada sam čuo vijest, moja prva misao, odmah nakon mojoj majci, bila je upućena Vama. Bez Vas, bez Vaše srdačne ruke koju ste pružili malom siromašnom djetetu, bez Vašeg podučavanja i uzora koji ste mi bili, ništa se od ovoga ne bi dogodilo.

Ne želim veličati počast koja mi je dana, ali ona mi je pružila mogućnost da Vam kažem koliko ste mi značili, i koliko mi značite i danas, te da vas uvjerim da Vaš trud i plemenito srce koje ste ulagali u svoj posao još uvijek živi u jednom od Vaših đaka koji, usprkos godinama, nikada nije prestao biti vaš zahvalan učenik.

Zagrljaj od srca

Albert Camus

Od razvoja projektne ideje do tiskanja monografije prošle su četiri godine. Ova monografija nastala je iz istoimenoga znanstveno-istraživačkog projekta koji je odobrilo i financiralo Sveučilište u Rijeci. Sve je počelo 2013. godine formiranjem istraživačkoga tima upravo u vrijeme kada je naša kolegica red. prof. dr. Jana Kalin započela svoj tromjesečni studijski boravak na Učiteljskome fakultetu u Rijeci.

Znanstvena studija nastala je kao rezultat timskoga rada istraživača i suradnika Učiteljskoga fakulteta u Rijeci i Filozofskoga fakulteta u Ljubljani. Pristup se u ovome istraživanju temelji na interdisciplinarnoj i kroskulturalnoj suradnji članova istraživačkoga tima. U ovom će se stoljeću znanosti i struke sve bolje međusobno upoznavati i sve više udruživati u pokušajima rješavanja složenih znanstvenih te stručnih pitanja i problema. Takav višedimenzionalni pristup traži poznavanje srodnih struka i znanosti pri čemu je dijalog i interakcija između dviju ili više disciplina od iznimne važnosti.

Integracija tzv. načina razmišljanja omogućuje nam razumjeti teorijske pristupe različitih disciplina s obzirom na njihove pristupe istraživanju i rješavanju problema. Time se stvara mogućnost adekvatnoga usklađivanja različitih teorijskih pristupa u interdisciplinarnome istraživanju kakvo je naše. To je bio jedan od posebnih izazova u našem timskom radu.

Tekst se usmjerava na tri glavna koncepta koji su ključni za učinkovit i suvremen profesionalni razvoj učitelja: učiteljev status, njegovu ličnost i profesionalne kompetencije za razvoj učenikovih transverzalnih kompetencija u odgojno-obrazovnim praksama. U studiji se prožimaju teorijska razmatranja složenoga i aktualnoga, ali nedovoljno istraženoga odnosa između ličnosti učitelja, njegova statusa i njegove osposobljenosti za razvoj učeničkih transverzalnih kompetencija, a sve to na temelju rezultata empirijskoga istraživanja.

Svjesni smo činjenice da uloga učitelja postaje sve zahtjevnija i složenija s jedne strane, a s druge smo strane svjesni i toga da se učitelji često nalaze u procjepu između visokih očekivanja društva (vjerojatno i njih samih) i niskoga profesionalnog poštovanja. Ličnost učitelja značajno posreduje primjeni transverzalnih kompetencija kojima raspolaže te samom profesionalnom statusu. U fokusu su transverzalne kompetencije u području samoregulacije učenja u učenika, obrazovanja za održivi razvoj i inkluzije. Transverzalne kompetencije za cjeloživotno učenje, na kojima počivaju

kreativnost, inovativnost, kritičko mišljenje ili poduzetnost, smatraju se ključnim za implementaciju društvenih ciljeva koji su važni za sve pojedince.

Stoga je glavna svrha ove istraživačke studije bila istražiti iskustva i odnos učitelja razredne nastave i predmetnih nastavnika osnovnih škola u Republici Hrvatskoj i Sloveniji prema profesionalnom razvoju i statusu te njihovu ličnost i transverzne kompetencije u području samoregulacije, inkluzije i održivog razvoja.

Anketno istraživanje (od lipnja 2015. do kraja siječnja 2016. godine) obuhvatilo je ukupno 1867 osnovnoškolskih učitelja: od toga 1103 (59,1%) hrvatskih i 764 (40,9%) slovenskih. Provedeno je istraživanje rezultiralo nizom vrijednih spoznaja koje obogaćuju postojeću teoriju i praksu obrazovnih znanosti te predstavljaju korak dalje u odnosu na dosadašnja istraživanja profesionalnoga razvoja učitelja.

Ovom je monografijom zasigurno identificiran važan pravac u budućim istraživanjima koji povezuje status, osobine ličnosti i transverzne kompetencije učitelja u okviru njihova profesionalnoga razvoja. U studiji se predstavljaju nove spoznaje u navedenim područjima i istodobno se upućuje na teme koje zahtijevaju daljnja produbljena i proširena istraživanja, posebice kada se radi o nedovoljno istraženim kompleksnim odnosima između ličnosti učitelja, društvenoga statusa učitelja i osposobljenosti učitelja za profesionalno djelovanje u cilju razvoja učeničkih transverzalnih kompetencija.

Znanstvena monografija namijenjena je učiteljima, nastavnicima i profesorima u svim odgojno-obrazovnim institucijama, studentima nastavničkih usmjerenja i učiteljskih fakulteta, ali i svima koji žele bolje razumjeti složene odnose statusa, ličnosti i transverzalnih kompetencija s profesionalnim razvojem učitelja.

Učitelji su sposobni mijenjati svoju praksu samo ako ispituju i mijenjaju vlastite teorije i shvaćanja poučavanja i učenja. Stoga su u središtu obrazovnih prioriteta:

- poboljšanje općenito niskoga ekonomskog i statusnoga položaja učiteljske profesije u društvu
- priznavanje učitelja kao ravnopravnih partnera u kreiranju obrazovne politike
- poboljšanje kvalitete inicijalnoga i profesionalnog razvoja učitelja
- interakcija znanosti, istraživanja i prakse.

Jer, prisjetimo se poznate nam izreke „Zajednički svi postižu više“ (Together, Everyone, Achieves, More).

Želja mi je na kraju zahvaliti svim suradnicima na projektu i autorima poglavlja, koji su pišući o pojedinim temama, integrirali suvremene teorijske pristupe s rezultatima empirijskoga istraživanja i tako pridonijeli boljem razumijevanju složenih odnosa razmatranih problema ugradivši nove spoznaje u prostor znanosti o odgoju i obrazovanju.

U ime svih članova projekta, kao i u vlastito, zahvaljujemo recenzenticama na vrlo korisnim sugestijama i lektorici na unapređenju rukopisa. Posebnu zahvalnost dugujemo učiteljima i nastavnicima koji su iskazali dobru volju za sudjelovanjem u našem istraživanju i bez kojih ovaj rukopis ne bi bio moguć.

Nastup učenika 4. razreda OŠ Vladimir Gortan – Noel Trošelj i Ema Grozdanoski (dr. sc. Sonja Ivić, učiteljica razredne nastave)

Prvi susret s knjigom susret je s njezinom naslovnicom koja nas ili privlači ili nas ostavlja ravnodušnima. Ova knjiga učitelje zasigurno neće ostaviti ravnodušnima. Neke sadašnje i buduće učiteljice i učitelje privući će slika na naslovnici koju je izradilo dijete. Znatiželju privlače i oni najsitniji detalji na slici vidljivi samo učiteljima (jer važno je vidjeti što je dijete napisalo u oblačić, važno je znati kako nas djeca doživljavaju). Međutim, vjerujem da će veliki dio učitelja privući upravo naslov knjige koji ukazuje na tematiku o kojoj se mnogo u javnosti govori i polemizira, a tiče se profesionalnoga razvoja učitelja, njegove ličnosti, kompetencija i statusa u društvu. Povezujući sliku naslovnice s naslovom knjige i ne poznavajući autore i njihov rad, stječe se dojam visoke profesionalnosti autora i dobrog poznavanja prirode učitelja.

O učitelju, o njegovim kompetencijama, ličnosti, posebice o njegovoj emocionalnoj stabilnosti i statusu svi imaju svoje mišljenje pa je više nego zanimljivo saznati kako o ovoj problematici promišljaju sami učitelji. Učitelji će se zasigurno pitati koje su to komponente autori izdvojili podrazumijevajući ih pod pojmom profesionalnoga razvoja, a vjerujem da će biti zanimljivo i uspoređivati vlastite stavove sa stavovima učitelja Hrvatske i Slovenije u skladu sa svim navedenim područjima. Na teorijskoj razini, između ostaloga, pozornost će zasigurno privući i opisani modeli kategorija učitelja u skladu s razvojem karijere. Osim što će osvježiti neke spoznaje, pozornost će im privući samoregulirano učenje i zablude oko ove teme, inkluzija i učenje za održivi razvoj.

Na osobnoj je razini ova monografija već na samome početku ispunila moja očekivanja jasno istaknutim ciljevima, opisom uzorka i metodologije istraživanja. Promišljajući o tome kako na metodologiju istraživanja gledaju različite dobne skupine učitelja, generacija učiteljica iznad dvadeset godina radnoga iskustva može zavidjeti mlađim učiteljima. Naime, posljednje desetljeće učiteljski fakulteti ulažu napore u osposobljavanje budućih učitelja kao refleksivnih praktičara u punome smislu te riječi pa deskriptivna analiza, konstrukcija skala, SPSS 20 ili triangulacija za njih ne bi trebala biti nepoznanica. Na žalost, mnogi se iskusni učitelji dosad s tim pojmovima nisu susreli i na tome im ne treba zamjeriti. Učitelji svoje stavove o učiteljskome pozivu i refleksivnoj praksi formiraju prvenstveno tijekom inicijalnoga obrazovanja pa njemu treba posvetiti osobitu pozornost.

Ulaskom u učiteljsku struku učitelji se svjesno odlučuju za cjeloživotno učenje. U sklopu obaveznoga stručnog usavršavanja dužni su prisustvovati aktivima i stručnim skupovima na kojima se rješavaju pitanja školskoga, odnosno nastavnoga kurikuluma koji podrazumijeva nastavne strategije i

metode, ishode poučavanja, inkluziju, partnerstvo s roditeljima, građanski i zdravstveni odgoj, mrežne alate.

Učitelji, prvenstveno zaokupljeni svojom primarnom zadaćom, a to je učenje i poučavanje, trebaju u istraživačkome propitivanju vlastite prakse i razvojnim projektima pomoć i suradnju onih čija je to primarna aktivnost. Ovo je promišljanje u skladu s nalazima istraživanja koji se bavi kontekstom, perspektivom i izazovima profesionalnog razvoja učitelja. Međutim, zabrinjavajući je nalaz koji govori da učitelji nisko procjenjuju svoju osposobljenost koja se odnosi na mentoriranje učenika na praksi i učenika pripravnika. Učitelji pripravnici trebaju educirane mentore koji će poticati kritičko promišljanje pa bi ovom nalazu i poučavanju učitelja mentora trebalo posvetiti osobitu pozornost.

Sami učitelji vrlo nisko rangiraju svoje zanimanje. Govorimo o niskim plaćama, o nedostatku poštovanja prema učiteljima, o lošem odnosu medija prema učiteljskome pozivu, što je sve točno. No postavlja se pitanje kako je do toga došlo i zašto je tome tako. Što učitelji mogu učiniti sami na promoviranju svoga ugleda?

Smatram da ova monografija pobuđuje znatiželju te ju doživljavam jednim od vrijednih napora koji vodi prvenstveno razumijevanju učiteljskoga poziva, njegova profesionalnog razvoja, ali i jačanju svijesti učitelja o vrijednosti i važnosti svoga poziva.

Ova knjiga ne daje gotova rješenja i otvara mnoga nova pitanja koja se odnose na propitivanje osobnoga profesionalnog razvoja i ono vječito ZAŠTO?

A SVAKI ZAŠTO MORA IMATI ZATO, što znači da će o ovoj temi biti još puno riječi, ali i pronalaženja rješenja na svim razinama. I zato vam hvala na vašim nastojanjima u realnom sagledavanju profesionalnoga razvoja učitelja.

Iz recenzije:

prof. dr. sc. Milena Ivanuš Grmek, Pedagoški fakultet, Sveučilište u Mariboru

Svako poglavlje donosi neke odgovore na vrlo suvremena pitanja koja se ne odnose samo na učiteljevu profesionalnost, iako se s njom integralno povezuju. Učiteljev profesionalni razvoj autori dovode u vezu s pitanjem učiteljeva ugleda u društvu, mogućnostima profesionalnoga razvoja, procjenom vlastite stručne osposobljenosti za djelovanje na različitim područjima učiteljeva rada, osobinama ličnosti, osposobljenošću učitelja za odgoj i obrazovanje na području trajnoga razvoja te odgovarajuće izvođenje individualizirane nastave u inkluzivnim razredima. Za osiguravanje kvalitete odgoja i obrazovanja svi su ti aspekti od temeljne važnosti. Iz perspektive karakteristika profesionalnoga razvoja, kako ga procjenjuju učitelji, autori problematiziraju svako sadržajno područje. Posebice je vrijedna usporedba između dviju susjednih zemalja koje imaju brojne zajedničke karakteristike (zbog geografske blizine i zajedničke povijesti), ali ju također određuje niz razlika (na razini obrazovanja učitelja, mogućnosti za profesionalni razvoj učitelja, opće društvene klime i konačno financijska sredstva koja država izdvaja za istraživanje u odgoju i obrazovanje). Monografija predstavlja novi doprinos jasnoći i preglednosti stručne terminologije u području profesionalnoga razvoja, ugleda učitelja i njegova profesionalnoga razvoja. Sustavnim definiranjem autori su popunili neke praznine u stručnoj terminologiji i konkretizirali također tzv. transversalne kompetencije bez kojih više ne možemo govoriti o kvalitetno osposobljenom učitelju (odgoj i obrazovanje za održivi razvoj, rad u inkluzivnim razredima, osposobljavanje učitelja za samoregulirano učenje itd.).

Recenzirani je tekst po razmatranome sadržaju jedan od prvih radova koji komparativno proučava područje učiteljeva ugleda, njegove ličnosti i transversalne kompetencije. Stoga su autori pri određivanju teorijskih ishodišta koristili prije svega strane izvore, ali su se oslanjali i na domaća istraživanja u kojima su izložene značajke proučavanih problema.

ALBUM FOTOGRAFIJA

Svečano otvaranje Dana Učiteljskog fakulteta u Rijeci

Nastup pjevačkog zbora djelatnika Učiteljskog fakulteta u Rijeci

Izložba glazbenih slikovnica

Izlaganja u sklopu Festivala diplomskih radova s međunarodnim sudjelovanjem studenata

Predstavljanje knjige "Profesionalni razvoj učitelja: status, ličnost i transverzalne kompetencije"

1. Stručno-znanstveni skup „Biblioterapija u odgojno-obrazovnom radu“

Izdavač

Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet

Tel. +385 51 265 800

dekanat@ufri.hr

Sveučilišna avenija 6

51 000 Rijeka

Za izdavača

izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić

Organizacijski odbor

izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić, doc. dr. sc. Petra Pejić Papak, izv. prof. dr. sc. Željko Boneta, izv. prof. dr. sc. Sanja Tatalović Vorkapić, doc. dr. sc. Marinko Lazzarich, doc. dr. sc. Dunja Anđić, doc. dr. sc. Maja Verdonik, doc. dr. sc. Sanja Skočić Mihić, doc. dr. sc. Renata Čepić, dr. sc. Anita Rončević, v. pred., dr. sc. Zlata Tomljenović, poslijedoktorandica, Akvilina Čamber Tambolaš, asistentica

Urednice:

izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić, doc. dr. sc. Jasminka Mezak, Akvilina Čamber Tambolaš, asistentica

Lektorica

Mateja Fumić, mag. educ. philol. croat.

ISBN 978-953-7917-12-8

Rijeka, listopad 2017. godine